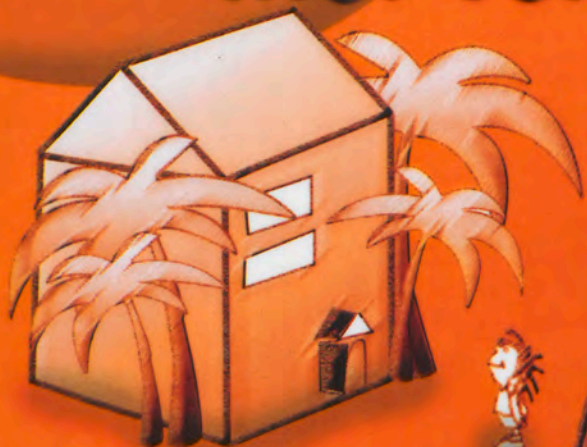

2009 A 920

Wat opa Rudi niet vertelde

Jeugdverhalenbundel
Stichting Bukutori

315001720

BIBLIOTHEEK KITLV

0345 4111

VOORWOORD

Wat opa Rudi niet vertelde

JEUGDVERHALENBUNDEL
Stichting Bukutori

354.720

BIBLIOTHEEK
STICHTING BUKTORI
1994-2011

Hand eye foto
obituar foto

Copyright © 2008: Stichting Buktori
Omslag: Mitch Wattamaleo
Print: Office World

Niets uit deze uitgave mag worden veelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm, of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 99914-749-0-0

VOORWOORD

Het waren mijn kleinkinderen die mij ooit verwelkomden in hun magische wereld. Toen het dromende kind in mij eenmaal was ontwaakt, begon het gedichtjes en verhaaltjes voor hen en over hen te schrijven.

Dit speelse proces raakte in een stroomversnelling toen mij door Bukutori de gelegenheid geboden werd mij verder te ontwikkelen. Ik werd geselecteerd voor deelname aan de workshop 'Kinder- en Jeugdverhalen Schrijven'. Hoewel ik meende wat ervaring in huis te hebben, kwam ik al gauw tot de ontdekking dat ik nog veel te leren had. Inspiratie alleen levert nog geen goed verhaal op. Tijdens de sessies leerde ik onder andere dat schrijven deels een techniek is en men zich daarom aan heel wat regels te houden heeft voor het produceren van een goed (kinder- of jeugd-) verhaal, zeker als men een beginneling is en nooit eerder onder deskundige leiding heeft gewerkt. Dat naast het beheersen en toepassen van die regels alleen veelvuldig en gedisciplineerd oefenen tot een bevredigend resultaat kan leiden, werd mij tijdens elke sessie opnieuw duidelijk. Het onder leiding werken in groepsverband -waarbij discussies natuurlijk niet uitbleven- was een verrijkende ervaring. Ook al 'smaakten' de steeds herhaalde aanwijzingen en de onvermijdelijk daarmee gepaard gaande correcties soms 'zuur' en lieten zij vaak een gevoel van teleurstelling achter ('Alweer niet goed..? Zal ik het ooit leren..?'), raakte ik er toch gaandeweg van overtuigd dat de aanwijzingen waardevol en de correcties noodzakelijk waren. Ik begon aan te voelen wat in de schrijfwereld wordt bedoeld met 'een spanningsboog', met 'kill your darlings' en met 'schrijven is schrappen'. Kortom: ik heb geleerd bewust naar het moment toe te werken waarop ik door de warrige grijsheid van mijn onervarenheid heen het -zij het nog zwakke - lichtje aan het eind van de tunnel mocht zien gloren.

Cobi Pengel

Schrijven is werken, werken, werken, aan jezelf en aan je teksten. Als je de theorie eenmaal kent van het schrijven, dan ben je nog geen schrijver. Sommige mensen worden met het talent geboren, en dan nog is er een lange weg te gaan. Er zijn zoveel eigenschappen die spelen, talent is er maar een onderdeel van. Een van de belangrijkste eigenschappen vind ik toch het oneindige geduld dat je moet hebben. Je moet positief ingesteld zijn en erin blijven geloven en vertrouwen dat het zal lukken. Doorzettingsvermogen om elke keer opnieuw te beginnen met steeds evenveel enthousiasme. En dat zijn maar een paar zeer belangrijke facetten in het geheel dat je als schrijver zult moeten etaleren. Daarom zegt men ook dat je jezelf tegenkomt als je schrijft.

Door de jaren heen heb ik wel eens een stukje geschreven. Ik ben zelfs op cursussen geweest. Steeds leuk, maar zonder een behoorlijk eindresultaat. Het verschil met de cursus waar ik nu aan heb deelgenomen is het feit dat er na de cursus een periode volgde van intensieve begeleiding tijdens het schrijven. Dat heeft voor mij een groot verschil gemaakt. Na de cursus moest het aangeleerde in praktijk worden gebracht. De kennis en de wil waren aanwezig, en nu onder begeleiding werden talent, geduld, doorzettingsvermogen, vertrouwen, positief zijn, enthousiasme, enzovoort op de proef gesteld. Het eindresultaat is er. Er zijn wat verhalen, er is een eindproduct. Of ik mezelf nu een schrijfster mag noemen, betwijfel ik. Hoeveel boeken moet je hebben geschreven en hoeveel boeken moet je hebben verkocht om jezelf met trots een volwaardig schrijver te kunnen noemen. Waarschijnlijk weet niemand dat antwoord. Zelfs de allerbeste schrijvers zullen u ongetwijfeld zeggen dat schrijven een nimmer voltooid leerproces is.

Jennifer Tom

Talent is te vormen, is de slogan die de Stichting Bukutori vanaf haar oprichting heeft gehanteerd. Deze verhalenbundel is tot stand gekomen met behulp van de auteurs, de trainer, de redacteurs en alle anderen die een bijdrage hebben geleverd. De kinder- en jeugdverhalen spelen zich veelal in Suriname af. Het project Kinder-en Jeugdliteratuur Schrijven was een 'pilot' om te toetsen of je daadwerkelijk met begeleiding beter kunt leren schrijven. Na een jaar hard werken, tijd vrijmaken, haasten en gezellig met elkaars werk bezig zijn is het zover. Inderdaad kun je schrijftalent vormen. Alle deelnemers zijn het met die stelling eens. In deze jeugdverhalenbundel zijn verhalen opgenomen van auteurs die allen meededen aan dit project. Heel veel dank gaat uit naar de Nederlandse Ambassade die dit project mogelijk heeft gemaakt en die het geloof had dat wij er iets van konden maken. Stichting Bukutori dankt vooral ook de deelnemers die tot het einde van het traject zijn gebleven. Zij waren de 'proef-konijnen' van het schrijfprogramma en dus de voorlopers van de studenten van de Schrijversvakschool Paramaribo. Tot slot wensen wij de lezer heel veel plezier. Wij gaan door met schrijven, op nog een lange weg.

Stichting Bukutori
Ruth San A Jong, coördinator

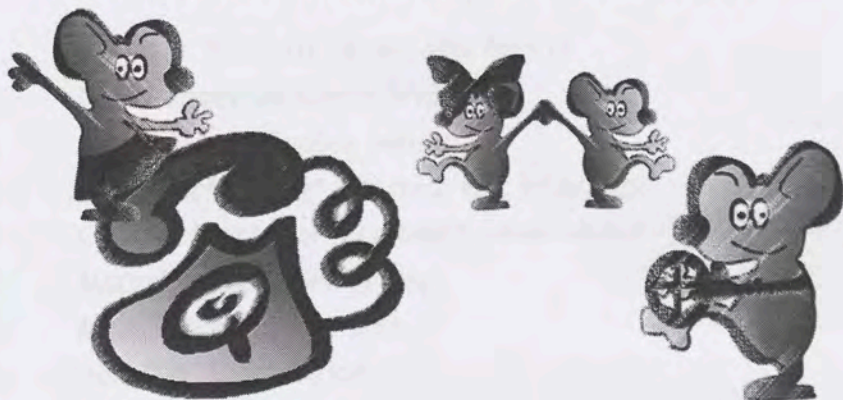
Inhoud

1. Jennifer Tom* *Als de kat van huis is*
2. Cobi Pengel* *Arjuna's Divali*
3. Kirtie Algae* *Double pandal!*
4. Karin Lachmising* *Eva naar het internaat*
5. Claudia Klas* *Florence heeft geen nectar*
6. Mathilda Inge* *Het geluid*
7. Mathilda Inge* *Het slot*
8. Jennifer Tom* *Jillian*
9. Jennifer Tom* *Joshua en de todo*
10. Lunice Wouter* *Laten we dansen*
11. Henk Derby* *Piertje, de regenworm*
12. Ans Lieveld* *Sandra zet door*
13. Cobi Pengel* *Stippie en Toosje-Tover-Torretje*
14. Cobi Pengel* *Wat opa Rudi niet vertelde*
15. Mathilda Inge* *De vloek van Ba Yusu*
16. Kirtie Algae* *Hercules in het spooktoilet*
17. Cobi Pengel* *Formico en de wijde wereld*
18. Jennifer Tom* *Jorka tori*

Als de kat van huis is...

Tik, tik... tik, tik. Ze drukt met een vinger op het knopje van het telefoontoestel. Ze weet precies hoeveel keren ze moet indrukken om een bepaalde persoon telefonisch te bereiken. Dat doet ze omdat ze op de 'normale' manier niet kan bellen. Er zit namelijk een slot op de telefoon. Sara is heel slim en heeft dit zelf bedacht, zodat ze stiekem toch kan telefoneren. Papa mag het niet weten, want hij heeft gezegd dat de telefoonrekeningen veel te hoog zijn. Papa en mama zijn niet thuis en Sara moet op alle kinderen letten omdat ze de oudste is. 'Hey Rosanda, ze zijn al weg. We komen er nu aan.' De hoorn wordt snel op de haak gesmeten.

Haastig lopen we naar de auto. Mijn hart gaat bonk-bonk. Ik weet dat we niet met de auto weg mogen. Robert, mijn broer, gaat achter het stuur. Sara, de baas, zit naast hem. Mijn zusje Rubia en ik zitten achterin. Robert schuift zijn bil naar voren, zodat zijn voeten bij de pedalen komen. Hij duwt tegen de staaaf om de auto te laten rijden, maar de auto steigert. Robert moet opnieuw starten. Hij probeert het weer. Onze hoofden schieten naar voren als hij met gierende banden vooruit gaat. Sara slaat haar hoofd tegen de voorruit, maar ze lacht. Verderop in de straat stapt Rosanda, ons buurmeisje, in de auto en we rijden weg. Wat een rit, mijn hart bonst nog harder. Het is net alsof we op de kermis

zijn in een botsauto. Mijn broer Robert wil alles uitproberen. We gillen en Robert doet nog wildere dingen. Na een spannende rit parkeert hij de auto precies op dezelfde plek. We stappen bevend uit, maar we lachen allemaal. We weten zeker dat mama en papa nooit zullen weten dat we stiekem de auto hebben genomen. En dat is maar goed ook. Want anders zijn we niet jarig. Sara is pas 16 jaar en mag echt geen auto besturen. Laat staan Robert, hij is 14.

Terug in huis gaat Sara met Rosanda naar de telefoon.

'Zullen we Jim bellen? Hij wil met ons mee naar het feest zaterdagavond. Laten we een afspraak met hem maken!'

'Ja, hij is "hot", alle meisjes zullen jaloers op ons zijn.'

'Vooral als hij zo'n strak shirt draagt, dan zien ze zijn gespierde armen', roept Sara. Ze schateren van het lachen. Het slot op de telefoon houdt ze niet tegen, ze bellen Jim.

Samen met Rubia loop ik naar de tv en we zetten die keihard aan. Het urenlang gezeur van die meiden aan de telefoon vinden we niet leuk. Er is een draculafilm op tv, 'Dark Shadow'. Ik kijk naar mijn zusje en ze kijkt ondeugend terug. Glimlachend lopen we naar de sofa en gaan naast elkaar zitten. Hier mogen we nooit naar kijken van papa en mama. Ik ben 10 en Rubia is 9 jaar. Na een griezelige film kunnen we 's avonds niet slapen. Maar daar denken we nu niet aan. We zien nog net een man in een grote vleermuis veranderen. Hij wil een vrouw in haar nek bijten met zijn vlijmscherpe tanden. Met grote ogen zitten we te kijken. Ik draai me om zodat ik de bloederige beelden niet zie en Rubia zet haar handen voor haar ogen. Ze pakt mijn hand vast, ze is ook bang. Het bloed loopt over de nek van de vrouw. Robert die achter ons staat, springt met een wit laken over zijn hoofd voor ons en we gillen zo hard we kunnen.

'Robert, de tv mag niet aan, weet je nog', roept Sara vanachter de telefoon.

'We maken die straks wel uit. Of we gebruiken je badhandje', knipoogt hij. Papa had ons al een paar keer straf gegeven omdat we de tv hadden aangezet. We deden die altijd uit voordat hij thuis kwam, dus we wisten niet hoe hij erachter kwam dat de tv aan was geweest. Totdat Sara hem een keer stiekem heeft zien voelen achteraan het apparaat. Vanaf toen hebben we het badhandje van Sara gebruikt, met een paar ijsblokjes erin.

Dat houdt Sara dan op de achterkant van de tv. Dan is het apparaat niet heet als papa thuiskomt.

'Doei meisjes, tot morgen.' Rosanda gaat naar huis.

'Jullie moeten naar bed', roept Sara. De film is erg spannend.

'Nee!' roepen we.

'Het is al laat, jullie gaan nu naar bed. Pa en ma komen straks.'

Teleurgesteld staan we heel langzaam op. Ze is toch echt de baas.

We staan net op onze voeten of we horen Robert roepen:

'Ze komen, ze komen!' De tv staat aan de straatkant en we weten dat ze ons zien door de gordijnen. Dus Robert neemt een grote sprong naar de tv en doet die snel uit. Mijn zusje en ik laten ons op de grond vallen en tijgeren snel richting slaapkamer. Sara kruipt over de grond met haar badhandje om de tv in snelvaart af te koelen. Ze heeft maar een paar minuten. We zijn veilig in ons bed en hopen dat papa en mama niets hebben gemerkt.

De volgende ochtend kom ik moeizaam uit bed. Ik heb slecht geslapen. Ik heb gedroomd dat een man achter me aanrende omdat hij bloed uit mijn nek wilde zuigen, met tanden zo groot als die van een tijger.

Elke morgen kijken we naar het kinderprogramma 'de Pebbels'.

Maar deze morgen is de tv uit.

'Mam, mag de tv aan?'

'De tv is kapot,' zegt mama boos. 'Wat hebben jullie ermee gedaan, er ligt een plas water op de grond.'

Papa komt nors de eetkamer in en we zijn allemaal muisstil.

Jennifer Tom

Arjuna's Divali

'Ba Tigri... Ba Tigertje... Tigertje... Ba - Ti - ge - ri...'

Arjuna roept zijn hond als hij in de namiddag via de buitentrapp het erf op loopt. Ba Tigri is zo genoemd om zijn mooie bruin-zwart gestreepte vacht. Hij komt aanrennen omdat hij weet dat zij gaan spelen. Want dat doen ze elke middag. Ze zijn goede vriendjes. Maar eenzaam. Allebei. De mooie donkere jongen en de goedverzorgde, nog jonge speelse hond. Arjuna heeft geen broertje of zusje en geen vriendje om mee te spelen. Zijn fietsje staat ongebruikt in het opberghok onder het huis. De hond heeft geen soortgenootje waarmee hij ravotten kan.

Zo was het voordat Ridrie Pierelier verscheen en Roshni uit de lucht kwam vallen. En voordat oom Ram uit Nickerie Krishna en Tigora kwam brengen.

Die middag begint het na een half uurtje spelen hard te regenen en te onweren. Arjuna's moeder roept hem meteen naar boven. Ba Tigri verdwijnt onder wat struiken op het achtererf. Hij heeft daar een groot gat gegraven om erin weg te kruipen als het onweert. Ba Tigri is vreselijk bang voor de bliksem en de donder. Hij heeft het gat zo diep gemaakt dat het een onderaardse gang geworden is waarin hij zich veilig voelt.

Maar op die middag, als Ba Tigri plat tegen de grond gedrukt op

het einde van het onweer ligt te wachten, hoort hij plotseling in de verte een stemmetje. Een vreemd stemmetje dat steeds luider klinkt. Het lijkt steeds dezelfde woorden te herhalen. Hij kan ze pas verstaan als hij een kronkelend ding dichterbij ziet komen. Hij kan het in de donkere gang zien omdat het een zwak licht voor zich uitstraalt. De woorden die steeds duidelijker klinken, vormen een liedje dat door het kronkelende ding gezongen wordt:

'Ga opzij, ga opzij
Pas op want ik kom voorbij
Pas op want ik kom eraan
Pas op blijf vooral niet staan

'k Ben een pier zonder manier
Mijn naam is Ridrie Pierelier
Pierelierelier pierelierelier
Ik ben een gevaarlijk dier'

Zo gek als het liedje klinkt, zo ziet het monstertje er ook uit. Het lijkt op een van de kronkelende pieren die Ba Tigri na een regenbuui uit de grond ziet kruipen. Deze is echter langer en vetter, heeft een kale kop met alles erop en eraan. Twee wiebelende horentjes, grote flaporen, een brede spleetmond en een knopneus. Het meest opvallend zijn de bolle lichtgevende ogen. Het is een akelig licht. De koude rillingen lopen Ba Tigri over zijn lijf als hij naar die vette pier zonder manier en met zijn koude ogen kijkt. Hij wil dat griezelige monstertje niet meer zien en horen. Vlug kruipt hij terug naar buiten. Het onweer is intussen voorbij. Angstig kijkt hij om of de pier hem gevolgd is. Maar nu schrikt de hond nog meer. De pier is net als hij uit het gat gekropen. Dan ziet hij iets vreemds gebeuren. De horentjes op de kop verdwijnen. Er beginnen haren op de kale kop te groeien. De grote flaporen worden klein. De brede mond wordt een kindermondje en de knopneus een leuk wipneusje. Spottend kijken de ogen naar Ba Tigri. De koude blik is er niet uit verdwenen. Het blote vette lijf is er niet meer. In plaats daarvan ziet Ba Tigri een gewone jongen voor zich staan. Even groot als zijn baasje Arjuna. Met de korte broek, het t-shirt en de slippers lijkt hij helemaal niet meer op de lelijke pier. Iets in de veranderde gedaante van Ridrie Pierelier maakt de hond boos en

bang tegelijk. Hij begint te grommen en te janken. Hij rent om het huis heen in de richting van de voortrap.

Arjuna zit met zijn moeder op het balkon en beiden schrikken van de vreemde geluiden die de hond maakt.

'Ba Tigertje, wat is er dan? Het onweer is toch al voorbij?' roept Arjuna. En zijn moeder voegt eraan toe: 'Rustig maar, Ba Tigri.' Maar Ba Tigri hoort hen niet eens. Hij rent voorbij de trap en verder weg van dit vreemde. Weg van wat hem boos en bang maakt.

Ridrie Pierelier zal hij nooit meer zien. Want de vette pier is een toverpier die zichzelf in een kleine jongen heeft veranderd. Alleen maar om Arjuna's vriendje te kunnen worden. Vanaf dat moment zal hij alleen maar door Arjuna gezien en gehoord kunnen worden. Door niemand anders.

Ridrie is Ba Tigri gevolgd. Hij staat plotseling onder aan de trap. Arjuna merkt hem op en nodigt hem vriendelijk uit om boven te komen. Hij vraagt hoe hij heet en wat hij komt doen.

'Ik ben Ridrie en ik wil jouw vriendje zijn.'

'Ik heet Arjuna en ik wil ook jouw vriendje zijn. Ik ben blij dat je gekomen bent.'

'Arjuna, praat jij tegen de planten?' vraagt zijn moeder als ze hem in zichzelf hoort babbelen.

'Nee', roept Arjuna, 'zie jij dan niet dat ik met Ridrie praat? Hij is mijn vriendje.'

'O, o, alweer een ander vriendje', lacht zijn mamma. Zij is gewend aan de wonderlijke fantasievriendjes en -vriendinnetjes die haar zoon zo vaak bedenkt. 'Vertel eens, hoe ziet dit vriendje er uit? Hoe heet hij? Ridrie?'

'Ja, Ridrie, dat zei ik toch. En hij lijkt een beetje op Rakesh, met wie ik van pappa en van jou niet mag spelen. Omdat hij stenen gooit op Tigertje en op zijn eigen honden. En omdat hij mij altijd uitscheldt en bullebak maakt.'

'Wat zeg je...? Die Rakesh van hiernaast? Laten we hopen dat jouw Ridrie niet zo onhebbelijk is als die buurjongen. Anders belooft het niet veel goeds.'

Net als voorgaande keren spelen de ouders het spelletje maar gewoon mee. Zij weten immers dat het altijd na een poosje weer

voorbij is. Ook Hannie, Honnie en Monika waren immers na korte tijd weer verdwenen. Maar waar mamma bang voor was, wordt werkelijkheid.

Vriendje Ridrie begint meteen met Arjuna in te fluisteren hoe leuk het is om stoute dingen te doen. Je verstoppen als het tijd is om naar school te gaan. Je bent dan lekker nergens te vinden. Planten van het balkon naar beneden gooien. En zeuren... zeuren... zeuren... De gluisperige Ridrie leert Arjuna nog veel meer ondeugende streken. Pappa en mamma worden er wanhopig van. Ze begrijpen niet wat er met hun zoon aan de hand is. 'Hieraan moet een einde komen,' zegt pappa op een dag. Mamma is het daar helemaal mee eens. En gelukkig kwam het begin van het einde van Ridrie niet lang daarna.

'Mamma', zegt Arjuna als zijn moeder hem op een ochtend komt wakker maken, 'ik heb vannacht zo mooi gedroomd.'

'O ja, m'n lieve schat?' zegt mamma terwijl ze zijn schoolkleden alvast klaarlegt.

'Ik droomde..., ik droomde dat...'

'Kom je bed uit, plassen, tanden poetsen en dan kun je me tijdens het baden je mooie droom vertellen.' Met tegenzin kruipt Arjuna onder zijn klamboe vandaan, loopt naar de badkamer, doet een plas en poetst zijn tanden. Pyjama uit en onder de douche. Mamma heeft de kraan al opengedraaid. Zij blijft erbij staan terwijl Arjuna zich inzeept. Hij springt daarbij gevaarlijk op en neer. Hij luistert niet naar de zoveelste waarschuwing van zijn moeder. Zijn mondje staat niet stil.

'Ik droomde dat ik wakker werd', roept hij boven het geluid van het water uit. Hij heeft zich al ingezeept. 'Toen ik in mijn droom ging zitten, zag ik opeens een sterretje uit de hemel vallen.'

'Opschieten nu, vooruit. Afspoelen en afdrogen. Je komt anders te laat op school.' 'Ja maar luister nou even mamma. Dat sterretje viel door de shutters en de klamboe op mijn bed. En toen pas werd ik echt wakker. En ik zag dat het sterretje geen sterretje was, maar een heel mooi meisje.' Arjuna heeft zich afgespoeld en mamma helpt hem met afdrogen. Zij is gewend aan de verhalen van haar zoon. Zij luistert maar met een half oor. 'Toe nou, je ontbijt wacht en je moet naar school, pappa is al naar zijn werk.' 'Zij heet Roshni. Zij is mijn vriendinnetje. En zij is bij mij komen

blijven.' Terwijl mamma hem helpt met aankleden omdat het anders nog langer duurt, komt er een dromerige blik in Arjuna's ogen. 'Roshni is heel erg mooi. Haar kleertjes zijn van licht. En zij heeft haren van goud.' Mamma weet alweer genoeg. 'Over dat nieuwe vriendinnetje zullen wij het later nog wel hebben, want dat moet wel een bijzonder meisje zijn. Maar kom, nu je boterham eten en je cacao drinken. Bovendien heb ik een verrassing voor je. Er komt verandering hier in huis, binnenkort.' Arjuna is dol op verrassingen. Hij is meteen een en al oor. Terwijl hij zijn boterham eet, vertelt mamma hem dat tante Mala uit Nickerie weer een baby'tje gaat krijgen. 'En nu hebben zij en oom Ram gevraagd of hun oudste zoontje, je neefje Krishna, voorlopig hier bij ons in de stad mag komen logeren. Misschien mag hij wel het hele volgende schooljaar blijven.' Arjuna verslikt zich bijna in zijn cacao als hij uitroept: 'Echt waar mamma, komt Krish bij mij logeren? Slapen, baden, met mij naar school, spelen, echt waar?' 'Het is al geregeld dat hij bij jou in de klas komt. In jouw slaapkamer zetten we een bed bij, zodat jullie samen kunnen slapen. Maar dat is nog niet alles. De hond van oom Ram en tante Mala heeft kleintjes en als oom Ram Krishna komt brengen, brengt hij een puppy voor jou mee. Zij komen volgende week. Twee weken voor Divali. En voor de pup mag jij alvast een naam bedenken.' 'O wat leuk. Dan heeft Ba Tigri ook een vriendje om mee te spelen.'

'Geen vriendje, maar een vriendinnetje, de pup is een meisje en ze heeft net zulke mooie strepen als Ba Tigri.'

'Dan weet ik het al. Dan noem ik haar "Tigora".' Als Ridrie, die altijd in Arjuna's buurt is, hoort dat er een sterretje uit de hemel is gevallen dat een bijzonder meisje blijkt te zijn en dat er ook nog een neefje uit Nickerie komt, is hij woedend. Die Krishna zou hij er desnoods nog wel bij kunnen hebben. Twee stoute jongetjes zijn leuker dan een. Met Rakesh had hij ook geen moeite gehad. Maar die Roshni... eerst een sterretje en toen een meisje... kleren van licht en haren van goud... Ridrie ruikt onraad. Daarmee zal hij moeite hebben. Dat weet hij nu al.

Een week later komt oom Ram met Krishna en Tigora uit Nickerie. Krishna is eerst een beetje verlegen. Maar door de blijdschap waarmee Arjuna hem begroet, voelt hij zich gauw thuis. En nadat

Ba Tigri de pup overal heeft besnuffeld, zijn die twee ook snel aan elkaar gewend. Ze rennen even later al achter elkaar aan op het erf. De twee jongens komen naar beneden. Vanaf die middag is het niet meer een, maar zijn het twee mooie donkere jongetjes die via de buitentrap naar beneden komen om te spelen. Wat later racen er dan twee fietsjes over het grote erf. Twee bruin-zwart gestreepte honden, een kleintje en een grotere, beide glanzend en goedverzorgd, rennen achter de jongens aan.

Ridrie en Roshni blijven in de buurt van de beide jongens. Ridrie heeft een paar keer geprobeerd contact te krijgen met Krishna. Maar hij heeft het moeten opgeven. Het lukte niet. Ook Roshni blijft voor Krish verborgen. Zij blijft Arjuna's speciale vriendinnetje. Zij werkt rustig door aan haar eigen plan. Zij zal Arjuna overtuigen van Ridries slechte bedoelingen. Met de komst van Roshni is de stille strijd tussen haar en Ridrie begonnen.

Fluistert Ridrie iets in Arjuna's oor, dan fluistert Roshni vlug iets in zijn andere oor om hem te waarschuwen voor Ridrie. Al heel gauw begint Arjuna in te zien dat hij met Ridrie verkeerd bezig is. Op een gegeven moment fluistert Ridrie hem in hoe spannend het zou zijn om zand in mamma's draaiende wasmachine te gooien. En dan ook nog aan alle knoppen te draaien. Nog voor Roshni hem iets heeft kunnen zeggen, dringt het tot Arjuna door dat Ridrie niets anders is dan een heel boosaardig mannetje. Hij moet weg. En gauw ook. De eerste stap is gezet.

Divali nadert. Het feest van de vele lichtjes in de dia's, die de duisternis overwinnen. Huis en erf moeten worden schoongemaakt voor het grote lichtfeest.

'Jongens, een paar middagen niet spelen, maar werken. Jullie zijn al groot genoeg om mij te helpen het erf schoon te maken. Alles moet netjes zijn voor Divali', had pappa enkele dagen voor het feest gezegd. En zo gebeurt het ook.

Als de grote dag is aangebroken, worden er 's avonds tientallen dia's ontstoken. De eerste dia is die avond het eerste licht in huis. Daarmee wordt de tweede ontstoken, met de tweede de derde, enzovoort. Totdat alle lichtjes branden. Zij worden overal in het huis, op het balkon en op het erf neergezet. Mamma heeft bara's

en plauri's gebakken. Er is een echte feeststemming. Arjuna en Krishna genieten.

Als oom Ram en tante Mala uit Nickerie opbellen om even met de familie te praten, krijgt Roshni de kans waarop zij gewacht heeft. 'Kom vlug mee naar het erf Arjuna, je moet nog iets afmaken', fluistert zij in zijn oor. Arjuna loopt de buitentrapp af. Roshni brengt hem naar de struiken achter het huis. Daar zit een in elkaar gedoken, bibberende Ridrie.

'Oooh... oooh... oooh...', kreunt Ridrie, 'al dat licht... weg met al dat licht... ik word er gewoon doodziek van... ik kan niet tegen zoveel licht... oooh... oooh... oooh...' Zijn handen houdt hij stijf tegen zijn ogen gedrukt.

'Nu Arjuna, nu. Dit is je kans om voorgoed van hem af te komen. Zie je dat gat daar? Daar moet jij hem in duwen. Hij is niets anders dan een vieze vette worm. Hij hoort in de duisternis van de aarde thuis', moedigt Roshni hem aan. Arjuna aarzelt niet. Hij grijpt Ridrie vast. Hij probeert hem in de richting van het gat te duwen. Maar Ridrie verzet zich hevig. Arjuna is al gauw buiten adem. Als hij de strijd wil opgeven, ziet hij Roshni naar hem kijken. Zij bemoeit zich niet met het gevecht. Maar uit haar ogen stralen licht, warmte en liefde. Dit geeft Arjuna nieuwe moed en kracht. Even later heeft hij Ridrie zo ver in het gat geduwd dat alleen zijn billen en zijn wild spartelende benen er nog uitsteken. Een laatste stevige duw. Ridrie schiet met een vaart de onderaardse gang in. Terwijl Arjuna nog staat uit te blazen, ziet hij tot zijn verbazing dat het gat zich vanzelf heeft gesloten. Hij zucht diep. Ridrie is weg. En het belangrijkste is dat die slechterik niet zomaar is vertrokken. Arjuna heeft hem zelf verjaagd omdat hij niets meer met hem en met zijn gemene streken te maken wil hebben. Wat is hij Roshni dankbaar. Als zij er niet was geweest, had hij de moed en de kracht niet gehad om Ridrie in het gat te duwen. Zachtjes zegt het lichtvriendinnetje: 'Het is voorbij, Arjuna, hij kan je geen kwaad meer leren. Jij bent een kleine held. Nu mag jij Divali gaan vieren.'

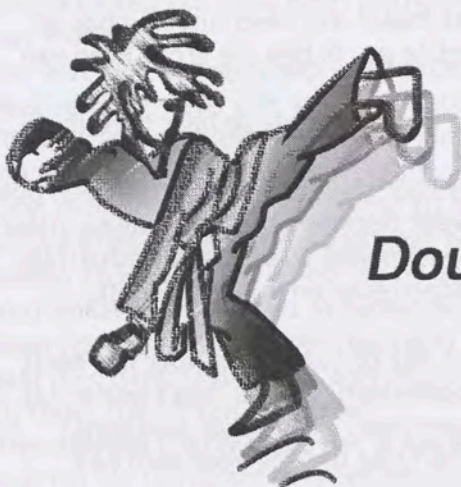
Na het feest worden de jongens door de ouders van Arjuna naar bed gebracht. 'Welterusten, slapen jullie lekker en tot morgen.' Even later klinkt het fluisterend: 'Krishna... Krish... Krish... vond jij het een mooi feest? Slaap je al?' Er komt geen antwoord uit het

andere bed. Krish was zo moe dat hij meteen in slaap gevallen is. Arjuna kan de slaap nog niet vatten. Hij denkt na over wat er die avond is gebeurd. Plotseling merkt hij dat Roshni stilletjes onder zijn klamboe is gekropen. Zij zit aan het voeteneinde van zijn bed. 'Tijd om afscheid te nemen, Arjuna. Jij zult mij niet meer nodig hebben. Jij hebt nu je neefje Krishna, die een goed vriendje voor je is. Dag Arjuna, ik zal je nooit vergeten.'

Voor hij zijn vriendinnetje kan antwoorden, ziet Arjuna het wonder opnieuw gebeuren, maar nu omgekeerd. Roshni verandert in een ster. De ster stijgt op door de klamboe en door de shutters. Steeds hoger, steeds verder weg van de aarde. Tot zij haar eigen wereld heeft bereikt en haar plaatsje tussen haar lichtgenootjes weer heeft ingenomen. Zij is thuis. Het meisje met de kleertjes van licht en de gouden haren zal voortaan weer gewoon een ster zijn. Even later is Arjuna naar dromenland vertrokken.

Beneden op het erf hebben ook Ba Tigri en Tigora naar het opstijgende lichtje gekeken. Zij rekken zich lekker uit, zuchten diep en kruipen dicht tegen elkaar aan. Na enkele minuten slapen zij hun lichte waakhondenslaap.

Cobi Pengel

Double pandal!

Ze hebben nog twee maanden te gaan. Elina telt de dagen af. Ook al zegt Saboem dat Soraya een felle tegenstander is, ik zal deze wedstrijd winnen, denkt zij.

Elina is lid van een taekwondoschool. Zij zet haar beste beentje voor om weerstand te kunnen bieden aan haar ervaren tegenstander Soraya.

'Je moet haar niet onderschatten, Elina', waarschuwt Saboem, haar trainer. Soraya is al twee jaar kampioen in haar gewichtsklasse, door haar snelheid.

Laat Saboem maar praten. 'Als ik die jongens hier allemaal een pak slaag geef, wie is deze Soraya dan?' vraagt zij zich af. 'Ze gaat toch de komende week trainen met ons. Dan zal ik zien hoe goed zij is.'

'Hoe was de training vandaag, Elina?' vraagt haar vader 's avonds bij het eten.

'Goed als altijd. Dat weet je toch, papa?' Vader glimlacht. Iets anders had hij niet verwacht. 'We trainen nu echt hard. Over twee maanden zijn de kampioenschappen.'

'Weet je tegen wie je zal moeten vechten?' vraagt vader terwijl hij meer melk in zijn kopje schenkt.

'Ze heet Soraya,' zegt Saboem. 'Man, papa, ze zeggen allemaal dat

ze een sterk meisje is, maar dat maakt mij niets uit. Ik schop al die jongens op de training. Weet je pa, ik heb die grote Ryan van de straat hiernaast verslagen.'

'Slaap lekker voor straks Elina', zegt vader als ze haar bord in de afwasbak heeft gezet.

'Jij ook, papa.' Elina loopt naar haar slaapkamer en werpt een blik op haar voetbal. Ze zal zeker weer beginnen met voetballen, maar eerst haar medaille halen bij de komende taekwondo-wedstrijden. Ze is echt blij dat papa haar ondersteunt en in haar gelooft.

Elina herinnert zich het moment dat ze haar vader voor het eerst vroeg om aan taekwondo te mogen doen. Ze had flyers gezien bij omu sneysi en wilde dolgraag meedoen. Haar vader reageerde geschokt. Hij zette zijn koffie die Elina die dag voor hem had klaargemaakt, neer.

'Wat? Tak... taka... takando? Wat is dat? Vechten? Nee nee nee. Meisje, wat scheelt je? Eerst voetballen en nu vechten? Schoppen is iets voor jongens. Zo'n ruwe sport wil je beoefenen? Elina, je gaat schoppen krijgen en dat doet pijn. Waarom ga je niet op ballet? Meisjes volgen meestal dansles.' Elina maakte een tyuri. Eerst had zij heel lang moeten aandringen voordat zij voetbalschoenen kreeg. Toen kocht hij zelfs een kaartje voor een balletshow voor haar.

En nu kwam hij nog eens aanzetten met ballet.

'Pa, alweer ballet! Ik heb niets met ballet. Je weet dat ik niet van ballet houd!' zei ze boos. Haar handen veranderden in kleine vuisten, zij hoorde haar eigen adem. Het werd stil in de eetzaal. De tafel die zij die avond speciaal voor haar vader gedekt had, bleef onaangeroerd.

Ik weet niet wat er met haar aan de hand is, dacht haar vader. Kan ze niet zijn zoals de andere meisjes in de buurt? Ze houdt alleen van jongenssport. Zelfs haar favoriete programma's zijn action-films.

'Ik zie nooit een catoon-dvd in de woonkamer', mompde haar vader wel eens. Maar uiteindelijk gaf hij het op. Elina mocht naar taekwondo.

Soraya en Elina staan tegenover elkaar. De trainer Saboem geeft het sein. 'Sichak', zegt hij, en daar gaan ze.

Soraya cirkelt om Elina heen die haar strak aankijkt. Soraya kijkt wat vrolijker.

Dan wat als zij groene slip is, veel beter is zij niet, denkt Elina. Haar running steps zijn wel snel. Saboem heeft gelijk. En dan geeft Elina Soraya een keiharde pandal kick op haar zij. Iedereen in de zaal schreeuwt: 'Kis' en moy, meisje!'

'Wat denk je? Ik ben Elíne!' zegt zij tegen zichzelf.

Soraya kijkt opeens heel strak naar haar en geeft haar een double pandal kick, waarvan de eerste op de rechterknie en de tweede op haar linkerzij. Elina zakt in elkaar. Kreunend en met tranen in de ogen wordt ze naar de kant gebracht door Ryan en Ashwin. De pijn gaat niet over. Elina heeft een zware knieblesure opgelopen.

Zij moet rusten van de dokter.

'Die stomme dokter weet dat ik kampioenschappen heb en dan zegt hij me te rusten. Ik moet vechten Saboem.' Haar trainer kijkt haar aan.

'Elina, rust twee weken uit. Pas als je beter wordt zullen we verder gaan met de training. Anders zal die blessure niet overgaan maar juist erger worden.'

'Ik ga meedoen, Saboem. Ze heeft heel vals gevochten. Zij heeft op mijn knie getrapt en dat mag niet. Dat heeft u ons toch altijd geleerd!'

Elina rust twee weken lang. Ze zet elke dag ijs voor haar knie. Ja, nog zes weken te gaan naar het toernooi. 'Het gaat me lukken', zegt ze herhaaldelijk. Na twee weken, als haar blessure deels hersteld is, gaat Elina weer naar de training. Saboem geeft haar de beste kniebanden om te trainen. Ze is snel weer de oude en traint meer op het ontwijken van trappen. Ze concentreert zich nu ook beter op snelheid.

Het is zover. Elina en Soraya staan tegenover elkaar op het centrale veld in de sporthal. Soraya die voor de aanvang van de wedstrijd nog wilde weten of zij helemaal hersteld was, wordt genegeerd door Elina.

'Ik wil niet met je praten. Jij bent een gemene vechter. Ik ga je leren', had ze gezegd.

Daar staan ze dan. Elina kijkt strak naar Soraya. Het sein wordt gegeven. Soraya en Elina scoren elk twee punten in de eerste

ronde. In de tweede ronde verandert het aantal punten van allebei. Het scorebord vermeldt 4-3 voor Soraya.

In de laatste ronde probeert Elina nog een pandal kick te maken, maar Soraya is haar steeds te snel af. Elina probeert het nogmaals. Ze ziet aan de houding van Soraya dat die weer een double pandal wil gaan scoren. En nu pak jij mij niet, gemenerik. Net voordat Soraya Elina probeert te raken, stapt deze zijwaarts. Jouw gemene trucjes ken ik al, denkt Elina. Zij moet nog twee punten behalen om van Soraya te winnen.

Terwijl velen in de zaal 'Elina Elina Elina, nog tien seconden' schreeuwen, denkt Elina maar aan één ding: een double pandal. Twee seconden voor tijd, als Soraya op haar afkomt, reageert Elina met twee keiharde trappen die de twee punten opleveren.

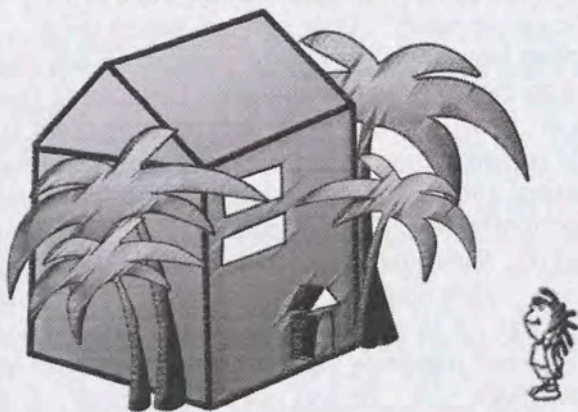
Eindstand: 4-5.

Ryan, Saboem en alle anderen van haar school staan op en juichen haar toe. Ze wordt omhelsd door haar trainer: 'Jij hebt het gedáán!'

Kirtie Algoe

Eva naar het internaat

Misschien was het toch niet zo een goed idee. Ze keek om zich heen. Veel groen, dat had ze niet verwacht hier midden in de stad. Het immens grote gebouw kwam op haar af. Ze keek voorzichtig naar binnen door de half openstaande deur. De hal leek wel een danszaal. De moed zonk haar in de schoenen. Waar was ze aan begonnen? De taxichauffeur had haar met veel gemopper uiteindelijk toch geholpen de zware koffer de stoep op te tillen. Waarom had ze zoveel meegenomen; misschien uit angst dat ze nooit meer terug naar huis zou gaan? Haar huis, zoveel kleiner dan dit gevaarte waar ze nu voor stond. Eenzaamheid overviel haar, een gevoel van leegte nam langzaam bezit, van haar losspringende haren tot haar knokige knieën. Nee, dit mocht niet te lang duren, liefst zo snel mogelijk verdwijnen. Ze keek weer naar binnen en riep heel voorzichtig: "Hallo hallo, is daar iemand"? Maar geen antwoord, niet eens een schaduw te bekennen. Ze zuchtte hoorbaar. "Kom op Eva", sprak ze zichzelf moed in. "Denk aan de aasgieren op de hoge taken van de bomen, hoofd fier, en klaar voor de aanval. Ga ervoor". Nogmaals riep ze, nu met luide stem: "Hallo". Er moest toch iemand zijn, waarom zou de deur anders open staan. "Hallo is daar iemand?" Eindelijk hoorde ze voetstappen. "Ja, ja, ja ik kom eraan". En voor Eva er erg in had stond een vriendelijk lachende oude dame in het midden van de

hal. Het grijze haar was een beetje slordig opgestoken in een hoge bol en glinsterde in de schaarse stralen van het zonlicht dat door de grote halramen naar binnen scheen. "Jij bent zeker Eva, het meisje met de mooie naam". Door een bril keken twee vriendelijke ogen haar aan. "Van harte welkom op ons meisjes-internaat, ik ben mevrouw van Enthoven". En lachend stapte de vrouw op Eva af, terwijl ze nog in de deuropening bleef staan. Eva probeerde te glimlachen maar had het gevoel dat haar lippen vastgeroest zaten. Wat een vriendelijk gezicht, had deze mevrouw. Voorzichtig deed Eva een paar stappen naar binnen en stak haar hand uit. Mevrouw van Enthoven pakte de uitgestoken hand stevig vast. "Kom kom, dit is nieuw, ik weet het, maar het went heel snel, dat zal je zelf merken. En waar zijn je ouders?" Vol verwachting keek mevrouw van Enthoven langs haar heen. Nu kwam het moeilijkste stuk. Ze had het hele verhaal wel duizend keer opgezegd in haar hoofd maar nu met die vriendelijke ogen voor haar was het plotseling niet zo gemakkelijk meer. Het leek alsof haar nog steeds vastgeroeste lippen geen woord konden uitbrengen. Ze dacht aan de aasgieren en verzamelde al haar moed. "Ja, eh, mijn ouders, ja die, eh ja, de koeien weet u, beesten, eh koeien dus". "De koeien?" "Ja, de koeien, ze moeten vandaag naar het slachthuis, allemaal, heel veel koeien. Het is een belangrijke dag weet u, voor het dorp." Eva bleef nu stil. , Deze lief uitzierende mevrouw zou dit onsamenhangende verhaal vast niet kunnen geloven. Ze wou dat ze dit allemaal niet had verteld. Nu ze het zelf hoorde uit haar eigen mond klonk het wel erg ongeloofwaardig. Nu zou het komen, mevrouw van Enthoven had haar door, ze zou haar wegsturen, alles was ontdekt. Haar handen begonnen te trillen, ze voelde de zweetsnor boven haar lip. Het leek uren te duren. Ze twijfelde eraan of zij, Eva, daar werkelijk stond. Al die moeite al die plannen. Ze wachtte en wachtte, maar ze hoorde niets en keek op. Een grote glimlach verscheen op het verweerde gezicht van de oude dame. "Ach, ach, Eva, wat naar voor jou, zo een verre reis helemaal alleen, kom maar gauw mee naar de anderen. Je moet ons maar veel vertellen over het dorp van jou, de andere meisjes zullen het vast leuk vinden om al die verhalen te horen." Eva kreeg nu al de rillingen, ze wilde helemaal niets meer vertellen. Ze had op het nippertje dit verhaal goed uit haar keel kunnen krijgen. "Plaats

je koffer maar binnen dan kunnen we samen naar de eetzaal". Eva sleepte de zware koffer de hal in, om vervolgens achter de grijze bol aan te lopen. "Kijk, door de ramen zie je onze grote achtertuin, en aan het eind van deze gang is de eetzaal, de andere meisjes hebben daar al plaats genomen, er is vast nog wel een plekje voor jou." Inmiddels kwamen ze bij twee grote openslaande deuren en voordat ze er erg in had stond ze in een gezellige drukke ruimte. Lange tafels met banken vulden de zaal die, net als de hal, ook uitkeek op de achtertuin. Eva keek om zich heen, en ontdekte dat de ruimte was versierd met palmtakken links en rechts, net een ereboog. Misschien zou het ook de boze geesten tegenhouden, zoals de ereboog van het oude dorp niet ver van de plek waar ze vandaan kwam. Ze glimlachte toen ze de vrolijke gele fayalobi bloemen in de aardewerk potten zag. Het beeld van haar oma kwam in haar op. Ze zuchtte. Haar oma, het dorp, nee ze moest er niet teveel aan denken. Ze schudde met het hoofd, alsof ze de gedachten uit haar haren wilde verwijderen. Rondkijkend zocht ze naar een plekje om te zitten. Iedereen had reeds plaats genomen aan de tafels. Banken vol met meisjes, groot en klein en ouders waarvan sommigen met strenge zure gezichten, en weer anderen met gebogen hoofd. Op de bank links van haar zat een nogal grote mevrouw. Haar dikke billen hingen ver buiten de smalle bank, met naast haar een klein tenger meisje dat bijna scheen te verdwijnen bij het vele vlees. Zou het haar moeder zijn? Aan de rechterkant zat een meisje met ingewikkeld vlechtwerk op haar hoofd. "Nou Eva, ik geloof dat je al een plekje hebt gevonden," gebaarde mevrouw van Enthoven richting het meisje met gevlochten haar. Eva liep langzaam naar de tafel toe terwijl het meisje al een stuk was opgeschoven. Op haar gezicht viel geen glimlach te bespeuren, maar onaardig leek ze ook niet. Eva vroeg voorzichtig. "Eh, vind je het goed dat ik hier zit?" Het meisje haalde nonchalant haar schouders op met een lichte knik van het hoofd, alsof ze ja wilde zeggen. "Hallo ik ben Eva." "Ja dat dacht ik al," antwoordde het meisje. "Ik ben Sabrina" en even kruisten hun ogen elkaar. Eva voelde zich iets rustiger worden van binnen. Daar zat ze in het huis, tussen allemaal meisjes. Het lang verwachte moment, eindelijk. Wat een geluk dat ze niet naast een moeder of vader hoefde te zitten.

Ze keek nog een keer voorzichtig om haar heen en vroeg zich af: "Hoeveel kinderen zouden hier zijn, twintig, dertig veertig?" Ze had geen idee, schatten was niet haar sterkste kant. Mevrouw van Enthoven begon te praten "Welkom allemaal in 'Ons huis'." "Ik zie dat iedereen een plekje heeft gevonden op onze pas geverfde banken. De ouderen onder ons weten dat 'Ons huis' in de vakantie volledig is opgeknapt. De banken zijn door onze meisjes zelf geschilderd in deze prachtige rode en gele kleuren. Er is heel hard gewerkt. We hebben grote veranderingen aangebracht in onze kamers en de gemeenschappelijke ruimtes. Niet alleen de aannemers en de sponsors wil ik bedanken hiervoor maar vooral de fantastische inzet van onze eigen meisjes, daarom vraag ik van jullie allen een warm applaus." Luid geklap en gejoel stegen op uit de zaal. Mevrouw van Enthoven bleef even stil en keek de zaal rond. "Meisjes, ouders. Zonder de zegen van de heer daarboven zou dit niet gelukt zijn, dus vraag ik: laat ons bidden." Eva boog haar hoofd. Zij zou haar eigen gebed doen, ze sloot haar ogen, maar teveel gedachten namen haar in beslag. De stemmen en woorden in de zaal leken van heel ver te komen. "Amen. Dat jullie allen heel veel plezier zullen hebben en dat dit jullie thuis mag zijn. Dit huis is 'Ons huis'".

Mevrouw van Enthoven keek de zaal in, "Ik weet zeker dat het zal lukken, toch meisjes"? En een luid "ja" steeg op uit de zaal. Eva hoorde zichzelf ook "ja" zeggen. Ja, het moest lukken!

De meeste ouders en kinderen stonden na het eten direct op om groepjes te vormen voor de rondleiding. Sabrina was blijven zitten. "Kom je niet mee"? Vroeg Eva.

"Waarom?" Zei Sabrina. "Ik ken het hier al. Als je wilt kan ik je later alles laten zien, ook de geheime plekken". Eva plofte opgelucht neer op de bank. "Ja, veel leuker, een privé rondleiding, door de mysterieuze gangen van het huis", sprak Eva met een lage stem. Sabrina begon te lachen. "Pas maar op voor mysteries", antwoordde Sabrina. "Trouwens zelf zie je er ook behoorlijk mysterieus uit met je groene ogen en je bruine haren, je lijkt wel een zeemeermin, vertel, waar kom je vandaan"? Eva moest lachen om die vergelijking, zeemeermin, "Ha kreekmeermin zal je bedoelen, echt geen zee en het dorp ken je vast niet, waar kom jij vandaan"?, vroeg Eva snel, voordat Sabrina zou vragen

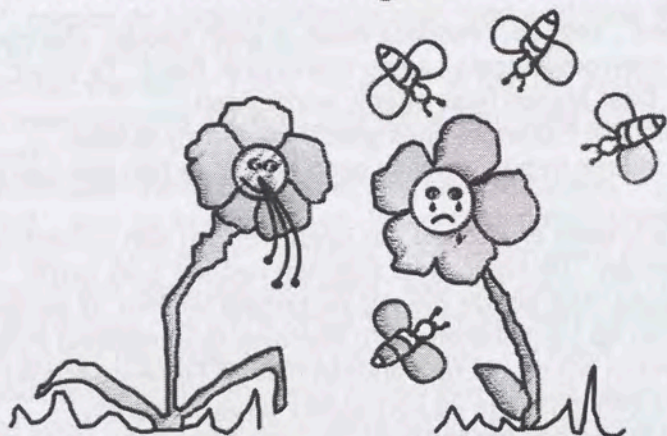
naar de naam van het dorp. "Ik? Wat een vraag, ik kom van hier, 'Ons huis'! Hier woon ik. Zie je die tuin daar?" Eva keek door de grote ramen naar de achtertuin. Ze zag de vele struiken tussen hoge bomen met daartussen de bloeiende faja lobi planten. "Ja wat is ermee", antwoordde Eva met opgetrokken wenkbrauwen. "Nou daar ligt mijn navelstreng begraven. En zie je die gele Crotonstruik, die met die vette grote bladeren, dat is de bewaarder van mijn geest!" Eva's ogen knepen zich fijn, "Geest? Okay, geest, leuk. Dus ook al ben je er niet, is je geest in de tuin, handig hoor". Nu keek Sabrina verbaasd. Nog nooit eerder had iemand zo 'cool' gereageerd als ze het over een geest had. Was Eva dan helemaal niet onder de indruk? De andere meisjes van het huis kregen altijd de rillingen als ze maar iets zei over geesten. Doe alsjeblieft niet zo raar Sabrina, kreeg ze dan te horen. 'Zo raar', alsof ze een of ander vreemd wezen was. Maar dit meisje, deze Eva, hm, dat kon nog interessant worden. Eva keek ondertussen nog steeds naar de tuin. Ze voelde de rust die er van uit ging. Hopelijk was haar kamer aan de tuinzijde. Zachtjes sprak ze de wens uit dat het alsjeblieft zo zou zijn, met Sabrina als kamergenoot.

De eerste schooldag was aangebroken. Eva had haar wekker heel vroeg gezet maar nu schrok ze toch nog wakker, voordat deze was afgegaan. Ze vloog gelijk rechtop in haar bed. Au, haar hoofd. "Komt ervan als je niet op het bovenste bed durft te liggen", zei Sabrina grinnikend. Eva wreef haar hand zachtjes op de zere plek. Even knipperde ze met haar ogen om te wennen aan de donkere ruimte waar de stem vandaan kwam. Lichtjes zag ze de contouren van Sabrina, die half uit het raam hing. "Wat doe je? Hoe laat is het eigenlijk?" vroeg Eva fluisterend. "Vroeg, nog geen vijf uur maar dan ruikt het zo lekker... kom sta op, ruik onze tuin". Eva schopte haar zachte pluizige deken van zich af. Sabrina had gelijk, ook deze morgen rook de tuin heerlijk. Naar bladeren met reg-endruppels, een geur van, tja hoe moest je het beschrijven? De ochtend nevel lag als een kronkelige sliert tussen de bomen en struiken. Een paar vogels floten bescheiden hun lied, alsof ze wisten dat het huis nog in diepe rust was, op Sabrina en Eva na. "SST. Straks maak je Roosje daar wakker, maak het licht nog maar niet aan". Roosje had de vorige avond liggen snikken onder de deken

maar op de vraag van Eva wat er aan de hand was had ze niet geantwoord. Roosje, was het derde meisje van kamer veertien. Roosje, met de vlezige moeder was een mager klein meisje dat nog geen van de dagen een woord tot Sabrina en Eva had gezegd. Eva dacht dat Roosje gisteravond misschien een beetje nerveus was in verband met de eerste schooldag. Zelf had ze ook even het gevoel gehad alsof er een knoop in haar maag zat, vooral toen ze haar schooltas inpakte. Maar aan de andere kant, toen ze aan het prachtige schoolgebouw dacht, verdween de knoop weer net zo snel als die gekomen was. Het gebouw bestond uit een beneden- en bovenverdieping en was opgetrokken uit steen. Het hele gebouw zag er schoon en fris uit. Het was helder wit geverfd met donkerbruine kozijnen waarin shutters geplaatst waren. De lokalen kwamen uit op een lange gang, een galerij, met een laag stenen muurtje. Ze kon niet wachten om naar school te gaan. Dit was weer eens wat anders dan het kippenhok dat ze gewend was. Hier zou er geen regen naar binnen sijpelen. Dit gebouw was zo mooi, het liet haar denken aan het paleis van de president. Ze zag zichzelf al statig door de gangen wandelen, als een statige dame, de presidentsvrouw, haar hoofd deftig heen en weer bewegend, groetend en knikkend naar iedereen. Okay, haar tas zou natuurlijk wel zwaar zijn met de vele boeken, dus van die deftigheid zou misschien niet veel terecht komen. "Kom op Eva", sprak ze in zichzelf, "denk na, deftige mensen sjouwen nou eenmaal niet met een zware tas. En zeker niet met een schooltas".

Karin Lachmising

Florence heeft geen nectar

De zon komt op in Floraland.

Florence Bloem wordt wakker door het gekietel van de zon. Zij kijkt om zich heen en ziet de andere bloemen ontluiken. Een lieveheersbeestje kruipt op een blad en valt naar beneden. Op zijn rug. Hij doet hard zijn best om weer op zijn poten terecht te komen. Een sprinkhaan hapt van de verse jonge blaadjes van de maisplant, die nog nat zijn van de dauw. Een rups breekt net uit een ei en wringt zich in allerlei bochten om de reis in de nieuwe wereld te beginnen.

Florence ziet dat mevrouw Angela Lampu zich roert.

‘Goedemorgen mevrouw Angela Lampu. Het is een mooie dag vandaag vindt u niet?’

‘Ja Florence, het wordt een mooie dag. Op zulke dagen wil je niets liever dan luieren en genieten van de zon en al het moois dat er te zien is. Zullen we vandaag luieren en geen nectar maken?’ vraagt mevrouw Angela Lampu.

‘Dat kan ik niet doen. Mijn vriendjes de bijen rekenen op mij.’ Mevrouw Lampu lacht.

‘Op jou? Laat me niet lachen. Ze kunnen je missen als kiespijn. Denk niet dat ze jou zo belangrijk vinden. Zij kunnen ook ergens anders terecht voor hun nectar.’

‘Nee’, roept Florence. ‘Zij nemen bij mij omdat ik speciaal nectar voor de koningin maak.’

'Ach... vandaag hoeft de koningin niet. Iedereen rust.' Florence denkt na.

'Oké, goed', zegt ze, 'vandaag maak ik geen nectar.' Florence ziet niet dat mevrouw Angela Lampu binnenpret heeft. Ze hoort gezoem. Daar komen haar bijenvriendjes aan.

'Goedemorgen Florence, alles goed?' vragen zij in koor.

'Ja hoor, alleen heb ik vandaag geen nectar. Ik heb een luie dag ingelast.'

'Wel, alle kronen en kelken! Dat overleven wij niet', roept de bijenvoorman. 'De koningin is ziek, wij hebben juist extra nectar nodig. Alle nectar die wij verzameld hebben, is verzuurd. Wij hadden op jou gerekend. Wij zijn diep teleurgesteld in jou. Waar moeten wij nu nectar vandaan halen?' Florence schrikt.

'Geef mij een minuutje en kom straks terug', zegt ze.

Maar dan klinkt een harde stem: 'Ik heb nectar!' Het is mevrouw Angela Lampu. Ze heeft het gesprek op de voet gevolgd.

Hakkelend vraagt Florence: 'Heeft u dan wel nectar gemaakt? Ik dacht dat we allebei zouden luieren?'

'Hou je snoet, kleine domkop! Denk je dat de hele wereld bezwijkt voor je lieve snoetje, je heerlijke nectar en je zoete geur? Huh! Luister! Ik kan je mijn nectar geven, maar dan wil ik in ruil daarvoor je lekkere zoete geur.' Mevrouw Lampu lacht vals.

'Dan komen alle bijen bij mij, zelfs jouw vriendjes. Dan word ik de beroemde Angela Lampu.' Florence knikt.

'Ik heb geen keus', zegt ze. 'Ik doe het voor mijn bijenvriendjes. Ik wist niet dat je zo gemeen kon zijn, yo heks yo.'

'Weet je dat nu pas, dommie? Ga bewegen, zodat ik je lekkere geur kan overnemen.' Florence gehoorzaamt en terwijl haar geur verdwijnt ontvangt ze de nectar. Zij mengt de nectar van mevrouw Lampu met haar eigen restjes. Nu mogen de bijenvriendjes komen om de nectar voor de koningin op te halen.

Zoemend komen ze er aan.

'Florence, wij hebben goed nieuws', zegt de bijenvoorman.

'De koningin is al genezen. Wij zijn zo blij.' De bijen zingen en maken daarbij een rondedansje. Maar Florence barst in tranen uit. Haar bijenvriendjes verstommen. Zij begrijpen niet dat Florence niet blij is met het goede nieuws.

'Wat is er aan de hand?' vragen zij.

'Ik heb zo een spijt dat ik geen nectar had voor de koningin',

huilt Florence, 'en dat ik mijn geur ingeruild heb voor de nectar van een heks. Zij heet Angela Lampu.'

'Ooooh', roepen de bijenvriendjes in koor, 'wat erg! Maar dat hoefde je niet voor ons te doen.'

'Ik moest het wel doen!' roept Florence. 'Ik heb het verpest, daarom moet ik tonen dat ik er voor jullie ben? Daar zijn vrienden toch voor?'

'Kraak! K-rrr-aak!' klinkt opeens het gekraak van takken.

'Tsst! Stil', zegt de bijenvoorman. 'Ik hoor stemmen. Er komen mensen aan. Florence kijkt stilletjes toe hoe een mens dichterbij komt. Het is een boom van een kerel. Voor het eerst ziet Florence zo een groot mens. De schrik grijpt haar om het hart wanneer zij ziet dat hij aan mevrouw Angela Lampu ruikt. Hij haalt iets glimmends tevoorschijn en... weg is mevrouw Angela Lampu.

Florence voelt dat zij haar geur terug krijgt. In stilte hoopt zij dat de man haar niet ruikt. Maar hij loopt op haar af en buigt zich over haar heen om haar zoete geur op te snuiven.

'Waaah!' gilt hij, 'au au au', en hij rent weg.

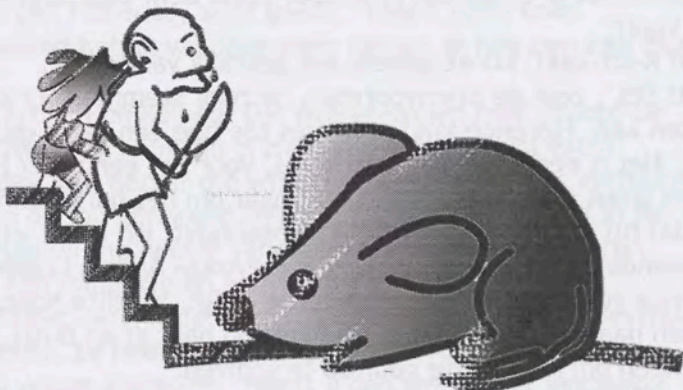
Florence kijkt hoe haar kleine bijenvriendjes een mens zo groot als een boom de stuipen op het lijf jagen. Ze is blij dat zij haar geur terug heeft en bedankt haar vriendjes.

'Jullie hebben mij gered!'

'Niets te danken', roepen ze in koor. 'Daar zijn vrienden voor!'

Claudia Klas

Het geluid

Scheef stond de oude verweerde eenkamerwoning aan het eind van de straat. Bij nacht leken de schaduwen van het nabijgelegen bos op klauwen die over het huis klauterden. Opa Bert woonde er sinds zijn geboorte. Neef Gustaaf, zo lui als een varken, woonde bij hem in en genoot mee van zijn pensioentje en AOV.

Opa en Gustaaf lagen in bed. 'Plof, krietjie, krietjie', klonk het plotseling. Opa sprong op en schudde zijn neef die in hetzelfde bed sliep, wakker.

'Gustaaf, Gustaaf, hoor je dat ding weer?' vroeg hij fluisterend.

'Welk ding opa, ik hoor niets.'

'Nooit wanneer ik je roep, word je direct wakker, vandaar dat je niets hoort.' Dit tafereel speelde zich al de derde dag af, maar opa had niets ondernomen om te weten wat dat geluid veroorzaakte.

'Morgenavond zullen we opblijven, dan zal je het geluid ook horen', zei opa. Gustaaf sliep intussen rustig verder.

De volgende avond spraken ze zachtjes in bed. Opeens weer dat geluid.

'Hoor je het nu?' fluisterde opa.

'Mijn god, wat is het?' vroeg Gustaaf geschrokken. 'Opa, laten we naar beneden gaan', zei hij bevend.
'Nee, je weet dat ik een ziek been heb.' Blij dat opa geweigerd had, kroop Gustaaf weer onder de lakens. Opa was heel bang.

Gustaaf ging de avond daarna met een houwer naar bed. Het leek alsof opa op het geluid lag te wachten.

'Ik wil weten wat er aan de hand is', zei Gustaaf stoer, maar in zijn hart even bang als opa. Toen het helemaal stil was, klonk weer het bloedstollende geluid. De mannen schrokken hevig.

'Opa, kom laten we gaan.' Met de houwer in de hand sloop Gustaaf de trap af, de losse treden vermijdend. Opa volgde schoorvoetend. Eenmaal beneden kregen ze de schrik van hun leven. De oude hobbelstoel van opa bewoog op en neer.

'Mijn hemel, help, wat is dit?' riep opa uit. Hij wist niet hoe snel hij met zijn zieke been terug moest, maar in ieder geval bereikte hij de laatste tree vóór Gustaaf die struikelend achter hem aan kwam.

Hijgend vroeg hij: 'Opa, heeft u iets gezien?' Opa kon geen antwoord geven.

Na een poosje zei hij: 'Jongen, ik denk dat het een geest is.' Nauwelijks was hij uitgesproken of daar klonk het angstaanjagende geluid weer. Daarna was het weer stil, maar de mannen konden de slaap niet meer vatten. Zachtjes spraken ze tot elkaar.

'We moeten naar iemand uitkijken om dat ding weg te halen', zei opa.

'Als het zo door blijft gaan, gaat u alleen hier blijven, want ik ga weg hoor.'

'Nee, nee, laat me niet alleen. Ga later naar mijn broer Dolfie en vertel hem alles.'

'Dag oom Dolfie, opa Bert heeft me gestuurd.'

'Hoe gaat het jongen, heb je een boodschap?' Gustaaf vertelde alles aan oom Dolfie.

'Zeg aan Bert dat ik vanavond kom.' Gerustgesteld vertrok Gustaaf. Oom Dolfie begon zijn tas in te pakken. Zachtjes sprak hij in zichzelf.

'Ja, deze fles moet ook mee om in het huis te druppelen en die poeder om slechte geesten te verjagen. Zo, alles is gereed.'

De twee mannen durfden de hele dag niet in de voorzaal te gaan waar de oude hobbelstoel bij het raam stond. Zouden ze weer in angst naar bed moeten gaan?

Zou oom Dolfie nog komen? dacht Gustaaf toen het al donker werd. Hij en opa zaten beneden zachtjes te praten. Naar boven gaan, durfden ze niet, want dan zou het weer gebeuren.

'Klop, klop, slapen jullie al?'

'Neen, kom door Dolfie', riep opa opgelucht. Dolfie luisterde weer naar wat er gebeurde.

'Hm', mompelde hij, 'dat lijkt niet zo best.' Gedrieën gingen ze naar boven. Het ene bed diende als zitplaats. Ze wachtten af, maar na een poosje zei oom Dolfie: 'Ik ga terug naar beneden.'

'Pas op', zei opa Bert beverig.

Dolfie sloop de trap af met de benodigdheden die hij meegenomen had. Hij was helemaal niet bang omdat hij al veel van zulke gevallen had meegemaakt. Behoedzaam nam hij plaats op de vloer van waaruit hij de stoel kon zien.

Opeens: 'krt, krt'. Daar kwam hij heel voorzichtig tevoorschijn en sloop langs een balk naar beneden. Hij sprong vervolgens op de hobbelstoel, gleed op de vloer en ging richting keuken.

Oom Dolfie kroop stilletjes naar de stoel met een halve bezemsteel in zijn hand en wachtte af. Ik zal hem leren, wacht maar, dacht hij.

Na een poosje: 'Bam, bam, bam. Kwie-iek, kwie-iek'. Dan: stilte.

Opa en Gustaaf zaten verstijfd naast elkaar.

'Mijn god, wat is er daar aan de hand', fluisterde opa. Dan hoorden ze oom Dolfie stapvoets naar boven komen. Met opengesperde ogen keken ze naar hem toen hij boven aan de trap verscheen met zijn hand op zijn rug.

'Ja, ik heb hem', riep oom Dolfie.

'Wat heb je, waar is het?' riepen de twee bang door elkaar.

'Hier', en triomfantelijk hield oom Dolfie een dikke vette rat omhoog.

Mathilda Inge

'Pa, ik heb of gisteravond weer met ma gedroomd,' roept Carlo vanuit zijn kamer. Gapend loopt hij naar de keuken waar pa en zijn zus Jettie thee zitten te drinken. 'Het is zeker weer die droom over dat slot. Jongen, hoeveel keer moet ik je nog zeggen dat wie dood is, dood blijft? Altijd is het weer: Ma wil me iets zeggen of ma stond te huilen,' zegt vader ernstig. 'Carlo, wanneer ga je ophouden met die dromerijen van je?'

'Laat hem met rust, pa,' zegt Jettie, 'hij kan het nog niet aan dat ma er niet meer is.' Denkend aan wijlen zijn vrouw drinkt vader zijn thee verder. Het is zaterdag, Jettie maakt zich klaar om naar de stad te gaan en Carlo moet naar de bibliotheek om informatie voor zijn scriptie te zoeken. Dit jaar is zijn laatste op de mulo-school.

Op weg naar de bibliotheek ontmoet Carlo een oude schoolvriend. 'Hoe gaat het met je? Lang niet gezien.'
'Hi Erwin, het gaat man, en hou gaat het met jou? Wat doe je nu, want je hebt het Mulo niet afgemaakt.'

'Wel, ik doe mijn eigen zaken en ik verdien er goed mee.'
'Man, vertel me wat je doet,' zegt Carlo. 'Ik heb van een tante geleerd om kokosmakrons te maken.' 'Wat zijn dat?'

'Dat zijn koekjes, gemaakt van geraspte kokosnoot, vermengd met eiwit, suiker, gele kleursel en smaakstof.

Van dit mengsel worden er ovale, bolle koeken gevormd. Deze koeken stuur ik naar Nederland voor een vriend van me, die ze daar verkoopt. Ik krijg mijn geld in euro toegestuurd. Elke week post ik vier dozen met honderd pakjes.'

'Mooie business, man,' antwoordt Carlo bewonderend.

'Als je wilt, kun je ook wat bijverdienen.'

Geef me je nummer, dan bel ik je wanneer ik langs kom,' zegt Carlo. De twee jongemannen praten nog wat met elkaar, om daarna afscheid te nemen.

Die avond droomt Carlo weer met zijn moeder. Ze staat op het erf, zwaait met een groot slot in haar hand en roept iets naar hem.

Maar hij kan het niet verstaan.

Carlo schrikt wakker. De klok op zijn nachtkastje wijst tien over vijf. 'Wat heeft dit te betekenen?' denkt Carlo voor de zoveelste keer. Rusteloos valt hij weer in slaap. Die morgen durft hij niets aan zijn vader te vertellen. Alleen aan Jettie vertrouwt hij zijn droom toe. 'Maar Carlo, ma is al een jaar geleden overleden, waarom komt ze steeds in je dromen voor?'

'Het moet iets te betekenen hebben, vooral dat slot,' mompelt Jettie stil voor zich uit.

'Liever ga je bij oma Vera om haar te vertellen wat je telkens droomt.' Zij is een nicht van wijlen hun moeder en woont een straat verder. Carlo besluit de volgende dag reeds te gaan, maar eerst wil hij bij Erwin langslopen.

'Kom binnen, man,' roept Erwin. Terwijl Carlo het huis binnenloopt, ademt hij de geur van vers gebakken kokosnoot in.

'Hm, wat ruikt het hier lekker!' Erwin, die net bezig is een blad met goudgele koekjes uit de oven te halen, keert zich om en gooit snel een plastic zak die op de tafel ligt in een kast.

'Zal ik je helpen, want ik zie dat je nog een bak vol met beslag hebt,' vraagt Carlo.

'Ik denk dat ik morgen wel verder ga,' antwoordt Erwin.

'Wat moet ik dan doen?'

'Je moet me alleen maar helpen om twee keer per week twee dozen te posten. De ene keer via Surpost en de andere keer via Jos

Steeman. Elke week krijg je vijf-en-dertig euro'
'Wat, ga je me euro geven?' vraagt Carlo ongelovig.
'Ja hoor, dat zal je van me krijgen. Als je wilt, kun je morgen al beginnen.'

'Dat komt goed uit, want dan ben ik vrij van school.'

'Goed, dan zie ik je morgen, Carlo'

Als Carlo vertrokken is, gaat Erwin verder met zijn werk. De rest vormt hij heel zorgvuldig en legt ze op een blad. Maar deze gaan niet in de oven. Ze worden in de zon gelegd om te drogen. 'Ik hoop niet dat Carlo heeft gezien wat er in die zak zit,' denkt Erwin.
'Ach, deze is niet goed dicht. Er steekt nog een stuk van die rol naar buiten,' praat hij stilletjes in zichzelf, terwijl hij nog wat van het beslag toevoegt.

Van Erwins huis uit vertrekt Carlo gelijk naar oma Vera.

'Dag mi boy, hoe gaat het met je vader en Jettie? Na lange tijd kom je me weer zien. Ik mis die bezoeken van je moeder zaliger en die lekkere hapjes die ze bracht.' Verdrietig buigt Carlo zijn hoofd. Oma Vera praat over vroeger, toen hij en Jettie nog klein waren. Nu hij bij oma is, lijkt het plotseling zo'n gek idee om over die droom te praten.

'Oma, ik ben u iets komen vragen.'

'Als het maar geen geld is, mi boy,' zegt oma lachend.

'Nee oma, het gaat over een droom die steeds terugkomt.'

Als Carlo klaar is met vertellen, zit oma voor zich uit te staren. Na wat een eeuwigheid lijkt, begint oma te praten.

'Jongen, ik denk dat je moeder je wil waarschuwen voor gevaar. Ik weet dat ouders die overleden zijn en in een droom verschijnen, altijd een boodschap brengen. Misschien zit er iets van haar verborgen waarvan jullie geen weet hebben.'

'Ik weet het niet, hoor oma, ik weet niet wat ik moet doen.'

'Mi boy, een goede raad die ik je kan geven, is dat je voorzichtig moet zijn in alles wat je doet.' Het glas zuurwater dat hij van oma krijgt, drinkt hij met kleine teugjes leeg. 'Bedankt oma, dan ga ik.'

In bed kan Carlo niet in slaap vallen. Langzaam dommelt hij in. Opeens staat zijn moeder naast zijn bed met een groot slot in haar hand. Ze schudt aan zijn arm en wijst ernaar. Ze zegt iets tegen

hem, maar hij verstaat haar niet. Hij ziet een deur waaraan ze het slot hangt. Tranen stromen uit haar ogen, ze schudt treurig haar hoofd en verdwijnt in het niets.

'Mama, kom terug mama.' Badend in het zweet opent Carlo zijn ogen. Had hij gedroomd of had hij dit echt beleefd?

Het lijkt alsof hij de aanwezigheid van zijn moeder voelt. 'Maar wat betekent dit?' denkt Carlo. Hij besluit dit keer niets aan de anderen te vertellen.

Zoals gewoonlijk staat hij op, neemt een bad, harkt het erf en eet een broodje. Om negen uur vertrekt hij naar Erwin.

De droom houdt hem bezig. 'Misschien omdat ik met een jurk van haar onder mijn kussen slaap, droom ik zo vaak van haar.

Dan moet ik dat maar niet meer doen.' Carlo zet alles van zich af en denkt ook niet meer aan de waarschuwendende woorden van oma Vera. Hij klopt aan bij Erwin die al gereed staat met de dozen.

'Gegroet vriend, ik zal meteen een taxi voor je bellen.'

'Hoeveel dozen heb je?' vraagt een vriendelijke douaneambtenaar aan Carlo. 'Je moet deze twee formulieren invullen en daarna ga je naar de kassa om te betalen.' Terwijl Carlo in de rij staat, hoort hij iemand vragen wie Erwin Getrouw is.

'Ik ben hier voor Erwin Getrouw,' roept hij.

'Kom mee!' zegt de douane. Carlo wordt in een kamer gebracht, waar op een tafel de inhoud van de twee dozen verspreid ligt.

Enkele koeken zijn doormidden gebroken. Uit één van de helften steekt een grijze rol naar buiten. Carlo, zich van geen kwaad bewust, vraagt wat er aan de hand is. 'Doe niet alsof je niets weet,' zegt de douane streng. Erwin schrikt en kan geen woord uitbrengen. Hij herinnert zich opeens de zak met de grijze dingen die Erwin snel in de kast had gezet. De politie wordt erbij gehaald.

'Wie is Erwin Getrouw van je?' vraagt een nors uitziende politieagent.

'Een oude schoolvriend van me, meneer.'

'Weet je wat deze rolletjes zijn?'

'Neen beambte.'

'Lieg niet vent! Moet ik je nog zeggen waar ze vandaan komen? En dit dan,' wijzend op de witte poeder uit één van de rollen.

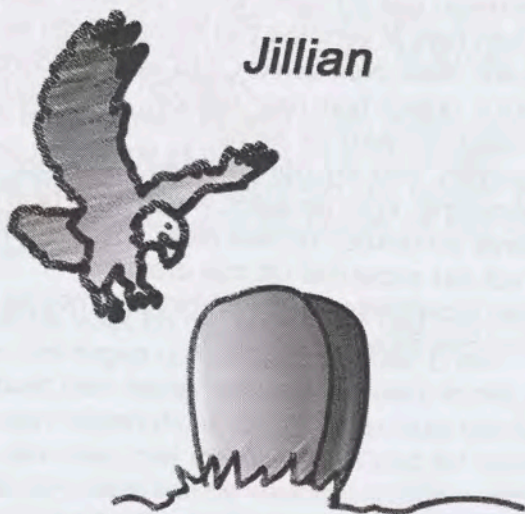
Geboeid wordt Carlo naar Bureau Nieuwe Haven vervoerd. Daar

moet hij alles vertellen wat hij weet. Erwin zal later gearresteerd worden, omdat men hem al geruime tijd verdenkt van het smokkelen van coke. Heel even denkt Carlo aan de woorden van oma Vera. De politie brengt hem naar een cel. Langzaam, met gebogen hoofd, loopt hij naast de agent. Bij de cel aangekomen, heft hij zijn hoofd op. 'Mi gado,' schreeuwt hij. Verschrikt kijkt de agent wat er met hem aan de hand is. Carlo deinst achteruit. 'Dit kan niet,' roept hij. Het is diezelfde deur met dat grote slot uit zijn dromen. Het geluid van het dichtklikkende slot klinkt hem nog na in de oren en tegelijk ziet hij zijn moeder voor zich.

Mathilda Inge

Jillian

We hadden vooraf een waarschuwing gehad. De medicijnman kreeg een visioen over mij. Daarin nam een grote adelaar me mee de lucht in. En uit de wolken viel er bloed naar beneden. Niet lang daarna kwamen blanken ons reservaat in en vertelden mijn moeder dat het nodig was dat ik een medische keuring moest ondergaan in de grote stad. Nietsvermoedend stuurde ze me met hen mee. De regering had besloten dat kinderen van Aboriginals vermengd met blanken een westerse opvoeding moesten krijgen. Ook al was dat tegen de wil van de ouders. Deze periode zou een zwarte bladzijde in de geschiedenis van de oorspronkelijke bewoners van Australië worden. Mijn moeder heb ik nooit meer gezien.

'Kijk Jillian, neem wat drinken.' Moe neem ik een beker met water van een Ranger aan. 'Wanneer komt mijn moeder?' Dit heb ik al oneindig veel keren gevraagd. Ongeduldig en boos kijk ik hem aan. Er zit nog zand van de woestijn op mijn huid en in mijn haren, ook tussen mijn tenen en onder mijn nagels. Mijn blonde haar, dat niet lijkt te passen bij mijn lichtbruine huid, is stijf van het zand. De man kijkt me nauwelijks aan en zegt tussen zijn werkzaamheden door: 'Ze komt niet, Jillian.' Vragend kijk ik hem aan, wat bedoelt hij toch? Ik versta hem wel al praat hij een beetje vreemd. Ik wil naar huis, naar moeder. Hij zegt steeds hetzelfde, dat ze

niet komt. We hebben samen door de woestijn gelopen. Alleen en soms met anderen erbij, mijn familie. Een vader ken ik niet. Hij is een witte man, maar dat is alles wat ik van hem weet. Mamma zegt dat we altijd voor elkaar moeten zorgen. Die Ranger weet natuurlijk niet dat ze dat heeft gezegd. Ze komt straks wel.

's Middags stopt een auto bij het stoffige kantoor van de Rangers. 'Jillian, met die auto ga je naar de grote stad. Dat is erg ver. Je gaat naar een weeshuis.'

'Een weeshuis? Wat is dat?'

'Daar wonen heel veel kinderen en er wordt voor jullie gezorgd.'

'Niemand hoeft voor mij te zorgen, dat doet mijn moeder. Ik moet hier op haar wachten, ik kan niet weg. Ze komt me straks halen.'

'Jillian, je moet met de auto mee, je moeder komt niet meer. Ze is dood.'

'Dood?' Vragend kijk ik hem aan, wat zeurt hij nou over dood. Hij tilt me in de auto. Ik schop en sla, maar hij is erg sterk. De deuren van de auto gaan dicht en ik kan er niet meer uit. Hard sla ik tegen het glas en roep tegen de man die voor zit: 'Mijn moeder komt me straks zoeken, ik moet hier blijven.' Hij zegt niets en kijkt niet naar me. Ik begin hard te huilen. 'Mamma, mamma', roep ik. De man zegt iets tegen me. Maar ik versta hem niet en huil harder.

Huilend ben ik in slaap gevallen. Als ik wakker word zie ik huizen die allemaal op elkaar lijken. Zoveel huizen heb ik nog nooit gezien. Ik besluit om het nog een keer te proberen en vraag aan de man waar mijn moeder is. Hij kijkt naar me en zegt niets. Ik houd mijn mond maar en kijk waar we naartoe gaan. Misschien is mijn moeder ook daar bij het weeshuis.

Het is al donker als we stoppen voor een heel groot wit huis. Er komen twee vrouwen met wit haar aanlopen. Eén vraagt me hoe ik heet. Ik versta haar.

'Jillian', zeg ik blij. Misschien weet zij waar mijn moeder is. Ze komt dichterbij me staan en raakt even mijn wang aan.

'Wat een mooie naam', zegt ze en lacht. Ik lach ook. 'Ik heet juffrouw Anna. Hoe gaat het met je, Jillian, heb je honger?'

'Is mijn moeder er', vraag ik. 'Wacht ze op me? Is mijn familie ook hier?' 'Ik zal het je uitleggen', zegt ze. Ze geeft me een hand en ik loop met haar mee het grote witte huis in. 'We gaan eerst even

baden en je mooie kleren geven, Jillian.' Ik vind juffrouw Anna lief en loop met haar mee. Ze brengt me naar een kamer en ik schrik van wat ik zie. Het water komt hier van boven, het is net alsof het regent. Juffrouw Anna zegt dat dit een badkamer is. Later, terwijl ze me aankleedt vertelt ze dat mensen niet altijd blijven leven. 'Voor iedereen komt een dag dat hij of zij dood gaat.'

'Wat is dood?' vraag ik haar.

'Als je dood gaat ben je niet meer op aarde. Dan ben je niet meer tussen de mensen, de bomen, de planten en dieren, maar dan ga je naar een speciale plaats. Het is een heel mooie plaats boven in de hemel tussen alle sterren. Het is zo hoog dat je de mensen die daar zijn niet ziet. Alleen hun lichtjes zie je en dat zijn de sterren. Je moeder is er, samen met alle andere mensen die dood zijn en daar wonen. Ze zorgen voor elkaar als een grote familie.'

'Komt ze me halen? Dan kan ik bij haar wonen daar boven in de hemel.'

'Nee Jillian, alle mensen die daar zijn kunnen niet meer naar ons komen. En wij kunnen ook niet naar ze toe gaan.'

'Kan ik dan ook dood? Ik wil bij mijn moeder zijn.'

'Nee Jillian, jij kan niet dood, je leeft en je zult nog lang leven.' Ik begin zachtjes te huilen.

'Moet ik nu bij mijn familie in de woestijn wonen?'

'Nee, Jillian, je kunt niet bij die familie wonen. Je zult hier bij ons blijven in het weeshuis. Er zijn een paar andere kinderen hier, die zul je morgen zien. Jij bent het jongste kind nu. Eerst moet je lekker slapen en morgen zien we wel verder.'

Het bed waarin ik moet slapen voelt vreemd aan. Ik ga maar op de grond liggen. Moeder is nu heel erg ver en kan me niet meer zien. De tranen stromen over mijn wangen.

Ik kijk naar de kinderen die in de tuin spelen. Ze zijn allemaal lichtbruin net als ik. Juffrouw Anna roept me. Ik moet mee naar binnen om een vrouw en een man te groeten die speciaal voor mij gekomen zijn. Ik houd haar hand stevig vast. Ik heb nu Anna en niemand anders.

In de kamer staat een vrouw met een man. Zij heeft donkere haren net zoals mamma en ze heeft dezelfde huidskleur als ik. De man is wit net zoals juffrouw Anna.

'Dag Jillian, ik ben Hononga', zegt de vrouw. Ik kan haar verstaan en lach verlegen. Ze lacht heel blij naar me. Ik houd Anna's hand nog steviger vast en kijk even naar haar. Ze lacht naar me. Dat geeft me een goed gevoel. De mevrouw komt bij me en legt een hand op mijn schouder. Ik zie tranen op haar wangen.

'Is jouw moeder ook dood?', vraag ik haar.

'Mijn moeder is al lang geleden overleden hoor mijn schat.'

'Je moet niet huilen hoor', zeg ik en ik vertel dat mijn moeder ook dood is. 'Ze is op een speciale plaats boven in de hemel en jouw moeder is daar ook met alle andere dode mensen.' Ik begin ook te huilen. 'We zullen ze nooit meer zien.'

'Ik huil niet omdat ik verdrietig ben, Jillian, ik huil omdat ik heel erg blij ben dat ik jou eindelijk heb, na lang wachten. Je bent precies het meisje dat ik wil.' Ze streelt mijn schouder en ik voel me ineens blij.

'Ben jij ook mijn familie? Heeft mijn moeder je gestuurd?'

'Ik wil voor je zorgen, lieve Jillian. Als je bij mij thuis komt wonen ben ik je familie.' Door mijn tranen lach ik naar haar en ze legt voorzichtig beide handen op mijn schouders. Ze ruikt heel lekker en ze heeft mooi lang haar, net zoals mijn moeder. Ik kijk nog even om naar juffrouw Anna. Ze staat dichtbij en ik voel me veilig. Ik veeg mijn tranen weg. Zoveel lieve mensen die me een blij gevoel geven. Moeder zou dit moeten zien, ik heb nieuwe familie.

'Onze moeders zijn samen daar boven en ze zorgen voor elkaar. Wij zullen hier voor elkaar zorgen', zeg ik tegen Hononga. Ik pak haar vast met mijn handen en duw het naar achteren in een staart. Ze lijkt nu op mijn moeder. Ik weet het zeker. Mamma kan niet meer naar me komen en heeft Hononga gestuurd om voor me te zorgen.

Jennifer Tom

Joshua en de todo

Hij ziet nog niets, maar hoort iemand heel hard gillen. Joshua staat op een ton en loert over de muur naar het erf van de buurvrouw. Hij kijkt achterom. Niemand op zijn erf te zien. Als hij weer omkijkt ziet hij dat de buurvrouw uit haar huis is gelopen. Ze heeft een grote gekleurde doek om haar lichaam en witte strepen op haar donkerbruine gezicht. Mama heeft eens gezegd dat dat pemba is en buurvrouw een bonuvrouw is. Buurvrouw neemt een slok uit een koba en spuugt het uit alsof het heet water is. Joshua kijkt met grote ogen. Hij weet dat het niet mag van zijn moeder, maar hij is zo nieuwsgierig dat hij toch stiekem piept om te zien wat de buurvrouw doet. De buurvrouw houdt een vrouw aan de hand en gilt hard. De vrouw staat helemaal te beven en begint ook te gillen.

‘Joshua!’ hoort hij zijn moeder roepen. Mama mag niet weten dat hij naar de buurvrouw kijkt. Hij geeft nog geen antwoord en rent hard naar voren. Terwijl hij dat doet ziet hij een todo. Hij schopt de todo tegen de muur.

‘Ja mama, ik ben hier’, roept hij buiten adem.

‘Jongen, ik roep je, waarom geef je geen antwoord. Wat doe je?’

‘Ik speel met mijn auto’s op het erf.’

'Ga even kijken of oom Theo er al is. Hij komt op bezoek. Blijf vooraan, dan ziet hij je.'

'Oké ma', roept hij lachend.

Joshua speelt voor op het erf als hij ineens weer een todo ziet. Hij wil deze ook schoppen.

'Nee, hou op met vrijpostigheid, dat doet pijn', hoort hij roepen. Joshua kijkt om zich heen. Hij ziet niemand.

'Je hebt me pijn gedaan!' hoort hij nu. Hij kijkt naar beneden. Daar staat die grote vette lelijke todo naar hem te kijken. Hij zakt op zijn hurken en kijkt goed naar de todo. Had hij goed gehoord?

'Waarom pier je je ogen zo voor me, jongen', roept de todo.

'Hoe...hoe k...k...kan het dat je p...p...praat', zegt Joshua stotterend en kijkt met grote ogen naar de todo. Hij ziet een heel klein brilletje op zijn kop en boven zijn bek een zwarte snor met een paar grijze haartjes.

'Ik ben niet gewoon een todo. Ik ben eigenlijk een man. Het is een lang verhaal, maar ik heb je hulp nodig.'

'Waarom van mij?'

'Je moet me helpen, want alleen jij kunt me verstaan. Ik was zelf toen ik klein was ook zo ondeugend en luisterde niet naar mijn ouders. En daarom kun je me verstaan.'

'Ik ben niet zo-o-o erg ondeugend hoor, alleen een beetje maar.'

'Ooh jawel hoor, je bent echt vreselijk ondeugend. Je moeder huilt heel vaak omdat je haar verdrietig maakt.'

'Ooh.' Joshua schrikt. Hij is soms stout, maar had niet gedacht dat het zo erg was. Mama klaagt wel vaak, maar hij dacht altijd dat ze gewoon zeurde. Hij gaat op de grond zitten. Daar moet hij even over nadenken.

Een auto stopt voor de deur en oom Theo stapt uit. Ach het is helemaal niet waar, denkt Joshua. Als oom Theo op het erf komt, groet hij Joshua.

'Hoe gaat het, jongeman?'

'Goed, oom Theo.'

'Ben je weer ondeugend geweest? Soms maak je je moeder echt verdrietig, weet je dat?' Joshua hoort het nu van een ander en wordt stil.

'Zie je wel', roept de todo. 'Ik heb gelijk, je bent een ondeugende

jongen.' Joshua kijkt naar oom Theo. Heeft oom de todo ook horen praten? Maar oom Theo kijkt niet eens naar de todo. Het is waar, alleen hij hoort de todo.

'Waar is je moeder?'

'Ze is binnen, oom Theo', zegt hij zacht. Oom Theo gaat naar binnen.

'Ga je me helpen?' vraagt de todo weer.

'Ik weet het niet, dat zal mama niet leuk vinden.'

'Misschien niet, maar je helpt mij om weer een mens te worden. Dus je bent wel met een goed ding bezig.'

'Wat zal ik moeten doen dan?'

'Kom laten we naar het achtererf gaan, ik zal je alles uitleggen.'

Op het achtererf vertelt de todo aan Joshua dat hij altijd een slecht mens is geweest. Toen hij klein was deed hij heel vervelende dingen en pestte kinderen op school. Hij luisterde nooit naar zijn ouders. Zijn moeder werd er zo verdrietig van dat hij naar een internaat moest. Dat vond hij vreselijk, maar in plaats van een beter mens te worden ging hij alleen maar ergere dingen doen. En zo is hij altijd geweest en altijd gebleven.

Totdat hij een keer een zwerver tegenkwam die hem geld vroeg. Toen hij de man geen geld wilde geven, bleef de man achter hem aanlopen. Hij at een broodje en de zwerver smeekte of hij misschien zijn broodje mocht omdat hij honger had. Hij keerde zich om, pakte een steen op en gooide die naar de zwerver. De steen kwam tegen zijn hoofd dat begon te bloeden. De zwerver begon te huilen en zei tegen hem: 'Je bent een heel slecht mens, ik ben ook een mens en kijk hoe je me behandelt. Er komt heel gauw een dag dat je ook zult weten hoe het is dat mensen je niet willen zien en niet naar je omkijken. Die dag zal heel gauw komen, wacht maar.' En inderdaad, toen hij een keer op kantoor uit zijn glas dronk viel de onderkant van het glas eraf en alle soft viel op de grond. Zijn collega's schreeuwden: 'Bonu, bonu! Iemand heeft bonu voor je gezet!' Hij lachte heel hard. Wie gelooft daar nou in. Maar toen hij die avond naar bed ging voelde hij zich erg ziek. Hij had buikpijn en hoofdpijn. Zijn hele lichaam deed pijn en hij was misselijk. De volgende morgen toen hij wakker werd was hij een todo.

'En zo ben ik een todo geworden', eindigt de todo zijn verhaal.

'En hoe moet je weer een man worden?' vraagt Joshua.

'Ik weet het niet, niemand luistert of kijkt naar me. Sommige mensen zijn bang voor me en rennen weg. Anderen gooien vuil op me. Ik weet dat dat mijn straf is, maar ik heb mijn les geleerd en wil weer een mens worden.'

'Ik weet wat', roept Joshua. 'We kunnen de buurvrouw vragen om je te helpen. Zij is toch een bonuvrouw.'

'Oh, dan weet ze misschien wel wat ik moet doen ja. Laten we snel gaan.'

De todo voelt glibberig en koud aan als hij hem optilt. Hij loopt naar het erf van de buurvrouw maar ziet daar niemand. Hij is een beetje bang. Hij heeft zo veel vreemde dingen hier gezien. Mama mag niet weten dat hij hier is. Als hij bijna bij het houten huis is roept iemand van binnen.

'Wie is daar?'

Hij staat stil en roept met bevende stem: 'Joshua, de buurjongen.' 'Kom binnen!' In de woonkamer ziet hij allerlei kalebassen in een hoek liggen. Verder zijn er alleen een paar stoelen. Joshua trilt en de todo zegt: 'Joshua, niet bang zijn.' Ineens komt de buurvrouw de kamer in.

'Oh, ben jij het? Wat is er jongen?'

'Buurvrouw, deze todo heeft me verteld dat hij een mens was.' Joshua laat haar de todo zien. 'Iemand heeft hem met bonu tot een todo gemaakt.'

'Jongen, je houdt me toch niet voor de gek?' Buurvrouw kijkt heel boos!

'Nee, buurvrouw. Het is echt serieus. Kijk, hij heeft een snor en een bril.'

Buurvrouw zet haar hand op de todo en sluit haar ogen. Ze begint te trillen en te beven. Dan zegt ze: 'Kom met me mee.' Joshua loopt achter haar aan naar een andere kamer. Het is erg donker en hij knippert even met zijn ogen. De buurvrouw zit achter een tafel. Voor haar ziet hij een kalebas waar ze in begint te roeren. Ze pakt een klein flesje en gooit een beetje van de vloeistof in de kalebas en een beetje op de todo. Ze roert en gooit de vloeistof over haar gezicht. Ze sluit haar ogen en begint met haar hoofd en schouders te schudden.

'Takru sani!' roept ze. Dan zegt ze langzaam: 'Deze todo was inderdaad een man. Maar hij was een hele slechte man. Hij krijgt

een kans om weer mens te worden. Het enige wat hij moet doen is bewijzen dat hij zijn les heeft geleerd.'

'Ga nu weg en kom niet meer terug, jongen. Je moeder wil niet dat je bemoeit met mij. Ze weet wat goed voor je is. Zorg ervoor dat je naar haar luistert, anders zal je ook zo worden als die todo.' Snel loopt Joshua het huis uit en gaat terug naar zijn erf. Moeder heeft niet gemerkt dat hij weg was.

'Je gaat me toch helpen, Joshua?'

'Ja todo, ik help je wel, maar hoe gaan we het doen?'

'Ik weet het ook nog niet', zegt de todo.

'Joshua!' roept moeder, 'kom baden.'

'Ik moet gaan, todo. Denk na wat we morgen gaan doen, hoor.'

Joshua denkt die avond aan allerlei dingen die ze zouden kunnen doen.

Als hij de volgende morgen opstaat en gebaad is gaat hij meteen naar de todo zoeken. Hij ziet hem niet op het erf. Is hij misschien weggegaan? Hij loopt naar voren en zoekt nog eens op het voorerf.

'Todo', roept hij, 'todo, waar ben je?' Hij roept niet te hard, want moeder mag het niet horen.

'Joshua, Joshua', hoort hij. De todo zit in de goot tussen allerlei rommel.

'Hey Joshua, ik heb goed nagedacht. Ik weet wat we kunnen doen. Kijk eens in de goot er zit allerlei rotzooi in. De mensen gooien er vuil in. We kunnen de rommel hier in de buurt opruimen.

Dan hebben alle buurtbewoners er plezier van en is het ook een gezondere omgeving. Van al dat vuil krijg je verstoppingen in de goot en vies water. Dat is erg ongezond. Je krijgt er allerlei ziektes van. En ook die dengue-muskiet.'

'Todo, dat is een heel goed idee', roept Joshua en gaat een hark halen. Hij begint de goot schoon te maken. Na lang werken komt er een oude fietsband uit, petflessen en heel veel lege blikjes. Hij is helemaal bezweet, maar werkt door. Mama brengt een glas met lekkere koude stroop voor hem.

'Joshua, ik ben trots op je hoor', zegt ze lachend. De todo ziet dat het werk te veel is en hij zegt dat tegen Joshua.

'Maar wie zal ons helpen, todo?'

'Misschien kun je wat jongens van de buurt vragen om te helpen?'

'Todo, je hebt gelijk, anders duurt het veel te lang.'

Joshua vraagt een paar buurtjongens om hem te helpen.

Maar ze willen niet.

'Je hebt ons altijd geplaagd en nu moeten we je helpen? Echt niet hoor.' En wat Joshua ook zegt, ze willen niet helpen. Joshua is erg verdrietig, todo ook.

'Jammer dat ik geen geld heb, anders zou ik betalen als iemand het werk doet', zegt hij treurig.

'Todo, je bent geweldig!' roept Joshua. 'Ik heb wel geld.' Hij gaat terug naar de buurtjongens.

'Als jullie helpen met die goten schoonmaken krijgen jullie alles wat ik in mijn spaarpot heb. En ik heb veel gespaard.' Dat vinden ze wél goed. Die middag maken ze alle goten schoon. Sommigen werken met een hark, anderen met stokken. De rommel doen ze in vuilniszakken.

De jongens staan nog even te praten voor het huis van Joshua. De moeder van Joshua komt aangelopen met ijsjes. Ijsjes met drie verschillende kleuren, die hij zo lekker vindt.

'Jongens, jullie hebben zo hard gewerkt vandaag. De hele buurt is schoon.' Moeder lacht. 'We wonen nu in een mooie schone buurt.' Iedereen krijgt een ijsje, en als moeder naar binnen gaat knipoogt ze naar Joshua. Hij heeft zijn moeder lange tijd niet zo vrolijk gezien. Al is hij al zijn spaargeld kwijt, hij voelt zich toch goed. Als de jongens naar huis gaan, zoekt Joshua naar de todo. Hij zwemt in de goot.

'Todo, als het goed is word je gauw weer een man.'

'Ik kan niet wachten, Joshua', roept todo blij. Hij klimt uit de goot. 'Ik heb nu wel buikpijn en hoofdpijn. Ik voel me ziek en misselijk. Ik ga slapen en hopelijk voel ik me morgen weer goed.'

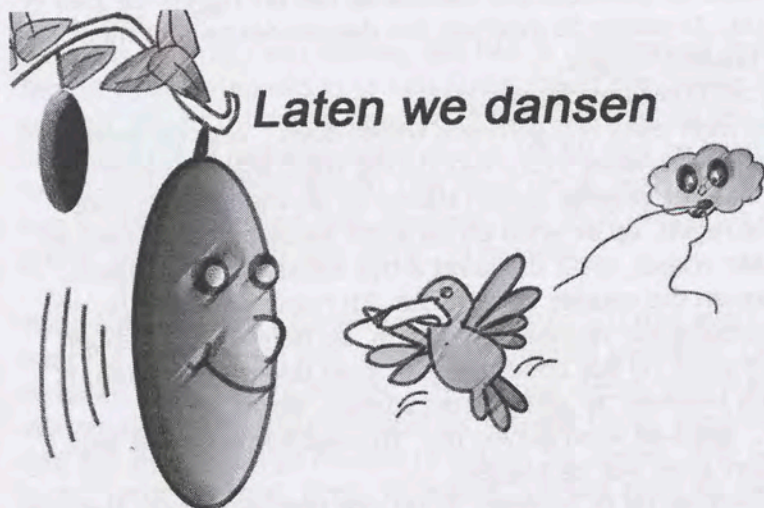
Als Joshua de volgende morgen naar de todo zoekt vindt hij hem nergens. Hij zoekt op het voorerf, het achtererf, bij de goot. De todo is nergens te vinden. Is er misschien iets met hem gebeurd? Die middag gaat hij weer op zoek naar de todo, maar hij vindt hem nergens. Als hij die avond gaat slapen, hoopt hij dat de todo er morgen weer is.

De volgende ochtend maakt Joshua's moeder hem wakker. Als hij gebaad is en zijn broodje eet komt er een man bij de poort.

'Joshua, wil je even kijken wat die meneer wil?'

De man groet Joshua alsof hij een oude vriend is, maar Joshua kent hem niet. Hij kijkt heel goed naar de man. Hij heeft een brilletteje op en een zwarte snor met een paar grijze haartjes erin. Joshua's ogen worden groot. Het heeft echt gewerkt.

Jennifer Tom

Laten we dansen

Het heeft weer de hele nacht geregend. Dat was een leuk feest! Mango schudt de laatste druppel van zijn lichaam. De regen heeft weer mooie muziek gemaakt. De wind heeft hard gewaaid en bijna is het hele huis van Blawki uit de boom gevallen.

Tijdens het feest zat Blawki boos uit haar huis te staren. De regen en de wind hebben haar behoorlijk gepest. De regen spatte steeds op haar snavel. Door de wind moest ze met haar poten wijd staan, want het huis schudde van alle kanten en zij was bang dat het uit de boom zou vallen. Terwijl zij zo wijdpoets stond hield ze haar vleugels uitgespreid zodat de baby-vogels droog bleven. Iedere keer als een regendruppel van haar snavel druppelde, schudde zij met haar kop. Soms viel er een druppel op haar buik en moest ze haar veren flink schudden, zodat die druppel niet op de baby-vogels terecht kwam. O, o, o, zij wist dat ze een vreselijke spierpijn zou krijgen!

'Baya, wat een leuk feest nô', zegt de wind tegen Mango, 'ik heb flink gedanst. Ik heb met jullie allemaal gedanst. Als ik er niet was, hmm... dan was het feest niet zo leuk geweest. Sommigen van jullie zijn op het erf gesprongen heb ik gemerkt.' Mango kijkt

naar beneden en ziet heel wat manjes op het erf liggen. Ze zien er gelukkig uit. Ze waren zo moe van het dansen dat ze niet meer aan de boom konden hangen.

'Vandaag zal Blawki erg boos zijn!'

'En zal hij weer eens iets gemeens willen doen', zegt de wind.

'Jullie moeten vandaag extra voorzichtig zijn.' Blawki luistert stiekem naar het gesprek tussen Mango en de wind. 'Zij is boos. Boos op de regen, op de wind en op al die wilde manjes. Want de wind is haar vriend, maar die komt altijd dansen als het regent. En dan dansen die manjes vanzelf ook. Zij heeft nu spierpijn, en iedere beweging die ze maakt doet pijn. De baby-vogels hebben honger. Zij moet nu dus boodschappen gaan doen, eten halen. Ik zal blij zijn wanneer ze zelf kunnen vliegen, denkt ze.

'Hmvv'... deed de wind Blawki na, 'zij vond het echt niet leuk.' Blawki hoort alles wat ze zeggen.

'Hmvv, vandaag zal ik ze leren. Ik zal vier manjes pikken. Met hun aanstellerij. Ik ga ze pikken en grote lelijke olo's maken in hun schil. Dat zal een waarschuwing voor ze zijn. Dan dansen ze niet meer en dan schudt mijn huis niet meer zo. Ik zweef straks naar beneden om er een te pikken. En vandaag... vandaag probeer ik die aanstellerige Mango ook te pikken. En ik zal hem krijgen ook.'

'Hey vriend', zegt de wind tegen Blawki. 'Gaat ie?'

'I mu sabi', antwoordt Blawki.

'O ja, zo erg is het toch niet geweest? Ik heb me flink vermaakt. Zou je ook moeten proberen. Ik zag je zo staan met je kop half uit je huis. Je stond zeker weer met je poten wijd. Je zal me nu een spierpijn hebben. En je vleugels dan?'

Blawki doet weer 'hmvv'. En dan fladdert zij met haar pijnlijke vleugels en zegt: 'Let maar op, vandaag pak ik die vrienden van je.'

'O ja, hoezo?'

'Vandaag ga ik vier manjes pikken en vooral die aanstellerige Mango.'

'Dat lukt je niet', zegt de wind lachend terwijl hij Blawki over haar kopje streelt. De kleine veertjes waaien naar achteren. 'Je weet dat die manje jou steeds te slim af is.'

'Wacht maar, je zal me weer zeggen.' 'Oehoe-oe', lacht de wind. 'Er is maar één manier om die jongen te pikken.'

'O ja, wat dan?'

'Nou, als je Mango wilt pikken, dan had je gisteravond je kans. Terwijl jij zo wijdpoots in je huis stond, heeft die jongen flink gedanst. En als hij danst, dan kan je hem het best pikken. Want dan hoort hij je niet aankomen en dan let hij niet zo goed op. Had je dat niet door dan?' Blawki zegt niets terug, maar hij denkt: hoe kon ik het doorhebben dan, alles was nat, mijn huis bijna op de grond. Maar hij heeft wel gelijk... i mu sabi.

Twee uur later keert Blawki terug naar huis. Zij rust even uit voor haar huis. Zij is even over de Ma Retraitemall gevlogen. Om eten te halen. En om na te denken. Zij had nog steeds spierpijn, en vliegen doet pijn. Maar zij voelt zich steeds beter. Vandaag is de dag dat zij die akelige manjes te grazen zal nemen. Wie het laatst lacht, lacht het best, denkt zij vrolijk. Zij kan een kort meisjesachtig gegiechel niet onderdrukken. 'Au, au', die spierpijn toch. 'Hallo, mijn lieve baby-vogels, vandaag heb ik een verrassing voor jullie', zegt ze vrolijk wanneer ze haar zien. Blawki tjeekt even of Mango wel kan horen wat zij zegt. 'Vandaag ga ik voor jullie dansen. Gisteravond was er feest, maar wij werden nat, dus ik kon niet meedoen. Vandaag geef ik een show. Ik zal jullie laten zien hoe blawki's dansen. We zullen iedereen laten zien dat wij blawki's ook kunnen dansen.'

Mango kijkt om zich heen. Hij weet dat Blawki boos is, maar juist daarom merkt hij ook dat Blawki zich te opgewekt gedraagt. Het lijkt wel dat zij een beetje doet alsof. Zij was toch zo boos en had toch spierpijn. Dat kan niet anders. En zij heeft ook niet geslapen, denkt Mango. Vanwaar dan die vrolijkheid?

Blawki fladdert in de boom van tak naar tak. Zij weet dat Mango op haar let. Zij heeft geen idee waar ze de energie vandaan haalt, maar plotseling krijgt ze zin om echt te dansen. In haar hoofd zingt ze een liedje dat gaat over manjes, manjes, manjes eten, lekkere manje, mango, mango, ma-a-ango-o-o. Today, vandaag, tide, a no tamara. Met haar vleugels maakt zij muziek, waar ze langzaam op begint te dansen. Steeds sneller.

Opgewekt vliegt ze, zweeft van boven naar beneden en dan weer omhoog. En zij roept in die wilde dans: 'Laten we dansen.' Zij vliegt zelfs naar de dakgoot van het huis van de mensen. Blawki

danst al wilder en wilder, zij vliegt naar de kersenboom en terug. Dan vliegt zij plotseling naar de grote spiegel op het terras van het huis. Daar bekijkt zij zichzelf en begint met haar snavel flink tegen de spiegel aan de muur te tikken. Eerst hoort iedereen alleen getik, maar als ze goed luisteren is het een ritme dat hij tikt. Muziek. Haar kindertjes gillen het uit van plezier, 'tjrps, trjps, tjrps'. Alle manjes kijken lachend toe en beginnen mee te dansen. Andere vogels maken ook muziek. Eén vogel zegt zelfs: 'Ik wist nooit dat Blawki zo goed kon dansen.' Maar die vogel denkt er niet te lang over na, want zit zelf heel gefascineerd te kijken, terwijl de tak waarop ie zit, ook beweegt.

Mango vraagt zich af wat er aan de hand is. Die vogel is doorgeslagen. Maar ook Mango houdt het niet langer vol. Ook hij begint langzaam te dansen, terwijl hij Blawki goed in de gaten houdt. Hij denkt aan het feest van gisternacht. Het lijkt wel de hele dag feest. Hij begint ook steeds wilder te dansen.

En dan, ineens, als Mango zijn manjebillen naar links schudt ziet hij plotseling in de ogen van Blawki dat zij naar hem kijkt met een blik... en dan weet hij hoe laat het is. Vandaag zal Blawki zijn mooie groengele schil pikken. Blawki is dus nog steeds boos. Het dringt tot Mango door dat de enige reden van dit nieuwe feest is: hem te pikken. Blawki loert hem al zo lang. En nu kan hij niet meer uitwijken. Hij probeert het nog: 'Bladeren, wind, wind, geef me een duw', roept hij. Maar de wind hoort hem niet, niemand hoort hem. De enige die hem hoort is Blawki. En die komt nu op hem af, vanaf de dakgoot, in een duikvlucht. Hij weet het. 'Wind, wind', probeert hij nog.

En dan... doet Mango zijn ogen maar dicht, want Blawki is heel dicht bij. Het is afgelopen, denkt hij nog. Hij wacht, en plotseling lijkt het alsof alles stil staat. Een dof geluid, 'doef', verder niets. Hij hoort geen muziek meer, hij hoort de bladeren niet meer, hij hoort de wind niet meer. Het lijkt alsof dit een manjeleven lang duurt.

Mango maakt één oog open en schrikt van de verandering in de omgeving. Hij doet zijn tweede oog open en ziet alle manjes verschrikt kijken, alle vogels staan rechtop en stijf, de bladeren staan stil, de wind huilt. Geritsel op de grond, stemmen van twee jongens. Hij kijkt naar beneden en ziet Blawki op de grond liggen.

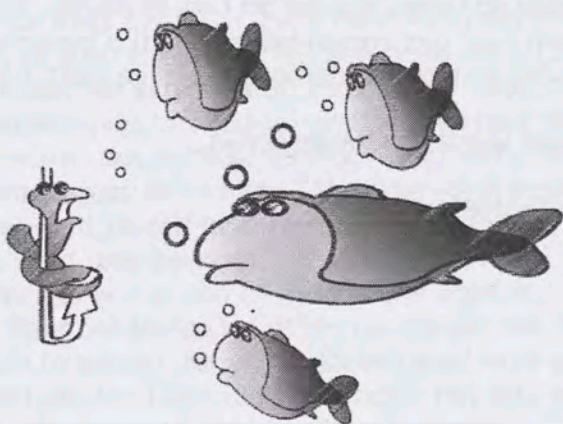
De twee jongens bekijken Blawki.

Terwijl Blawki op Mango afvloog om hem te pikken, hebben de twee jongens haar met stenen bekogeld. Zij is bewusteloos op de grond gevallen en gevangen genomen. Mango voelt zich verdrietig worden.

In het vervolg wordt ook Mango gepikt.

Lunice Wouter-Heuvel

Piertje, de regenworm

'Ffffloep!'

Marciano trekt met zijn dikke vingers het regenwormpje uit de grond.

'Ai, ik heb je!' zegt Marciano terwijl hij met trots het regenwormpje bekijkt. Met flinke stappen loopt hij terug naar de plek bij het kreekje. Daar ligt zijn zelfgemaakte hengelstok. Marciano gaat op een oude boomstam zitten en kijkt om zich heen. Het is prachtig weer. Een vlinder fladdert zorgeloos boven de waterlelies. Hij merkt de vrijpostige boontjedief op die een stukje van zijn brood uit zijn broodtrommel heeft weggepikt. Maar voor hém zijn de kleine luchtbelletjes in het kreekje het belangrijkste. Hier zullen wel heel veel hongerige visjes zitten, denkt hij. Marciano is vast van plan ze allemaal te vangen.

Hij heeft Piertje nog steeds stevig vast. Voorzichtig probeert hij het arme beestje aan de vishaak te rijgen maar dat gaat niet zo makkelijk. Weer mis! Piertje wringt zich van links naar rechts en van rechts naar links. Dan stoot hij zijn kop naar voren en dan weer zijn bil naar achteren tot hij er moe van wordt. Piertje voelt met tranen in zijn ogen hoe de vishaak in zijn staartje prikt. 'Au!' gilt hij.

'Goed zo, en nu ga jij de vissen voor mij lokken', zegt Marciano met een glimlach en gooit Piertje in het water.

'Help!' roept Piertje, 'ik kan niet zwemmen!' Daar spartelt hij dan tussen wateroppervlak en bodem. Het is er heel donker en hij bibbert van de zenuwen. 'Wat zal er met mij gebeuren?' vraagt hij zich af. Wringen en stoten halen hem niet van de haak af. Dat doet hem alleen maar nóg meer pijn. Hij kijkt om zich heen en schrikt zich rot. Een grote, donkere gedaante duikt plotseling van achter hem op. Piertje heeft de grote vis met grijze harde schubben en lange snor niet zien aankomen. Hij maakt nog net op tijd een snelle zijwaartse beweging waardoor Kwikwi hem voorbijscheert. De watergolfjes duwen Piertje verder van de kant. Woedend keert Kwikwi zich om. Hij is klaar voor een tweede, serieuze aanval. 'Nee, stop!' gilt Piertje. 'Eet me niet op!' Maar hongerige Kwikwi schudt woest zijn platte kop. Hij heeft nog nooit eerder zijn prooi gemist. Tijd om lang na te denken heeft Piertje niet. Kwikwi zal hem anders opeten. De seconden die voorbij gaan lijken wel uren. Hij transpireert van de zenuwen. 'Wat moet ik doen?...

Ik heb een idee. Yes! Rustig worden, heel kalm blijven en vooral niet bewegen', spreekt hij zichzelf moed in. 'Net doen alsof ik dood ben, want dan lust hij me zeker niet.' Bewegingloos hangt Piertje aan de vishaak. Hij denkt niet meer aan de pijn. Intussen is Kwikwi dichterbij gekomen en raakt duidelijk in de war. Hij kijkt met een scheve kop naar Piertje. Is hij dood?, denkt hij bij zichzelf terwijl hij met zijn ruwe staart tegen hem aanstoot. Piertje voelt zijn hart kloppen in zijn keel. Hij doet voorzichtig zijn ogen open en wat ziet hij daar? Er hebben zich een heleboel vissen om hem heen verzameld. Grote en kleine. Ze zijn op het lawaai dat hij eerder gemaakt heeft afgekomen. Piertje begrijpt meteen dat hij geen andere kans krijgt.

'Vrienden vissen, help me alsjeblieft! Ik ben hier als lokaas. Er zit een mensenkind hierboven op de oever die jullie wil vangen. Als je me opeet zul je vastzitten aan de haak, zien jullie dat niet? Hij heeft mij aan zijn haak vastgeregen. Oh... en ik heb zo'n pijn en heb lucht nodig!' Geroezemoes, iedereen praat door elkaar.

'Moet iemand niet even gaan kijken?' twijfelt een oranjegele vis. Kwikwi zwemt naar Piertje toe en snauwt in zijn oren: 'Als je ons voor de gek houdt zullen we jou eerlijk onder elkaar verdelen.'

'Vrienden vissen, geloof me maar en heb medelijden met me! Jullie gaan eerst aan de haak, dan in een koelkast, dan gaat hij met een borstel over je lijf om zogenaamd jullie vuil weg te halen

en dan gaan jullie lekker in de hete olie met gele poeder erin. "Kerrie" noemen ze dat ding, hoorde ik de wormen van de erfplanten zeggen.' Zo probeert Piertje hen te overtuigen. Krobiya, een klein visje met zwarte spikkels op zijn kop, zwemt naar voren en stamelt buiten adem: 'Ja... ja hoor, er zit een mensenkind boven op de loer.'

'Laten we Piertje helpen!' wordt er een paar keer geroepen. 'Gauw, gauw', hapt Piertje, 'ik hou het niet lang meer vol. Ik ga dood van de pijn en kan bijna niet meer ademen.' Krobiya roept enkele vissen bij elkaar. Op zijn aanwijzingen leiden ze Marciano af door belletjes te blazen en water op te spatten. Op hetzelfde moment pakken een paar sterke vissen Piertje vast en trekken hem heel voorzichtig van de vishaak. Marciano merkt er helemaal niets van.

'Hou vol!' roept een school kleine visjes die alles gevolgd hebben. 'Ga maar op mijn staart zitten', zegt Kwikwi die intussen vlak naast Piertje is komen aanzwemmen. Dat laat Piertje zich geen tweede keer zeggen en hij springt meteen op de staart van Kwikwi. Snel maar voorzichtig zwemt deze naar boven. 'Ik tel tot drie, dan zwaai ik met mijn staart en gooi je op de oever, oké? Daar gaan we dan: 1... 2... 3!' Met een mooie boog komt Piertje boven water en op de oever terecht, terwijl hij naar adem snakt. Het duurt even voor hij weer helemaal zichzelf is.

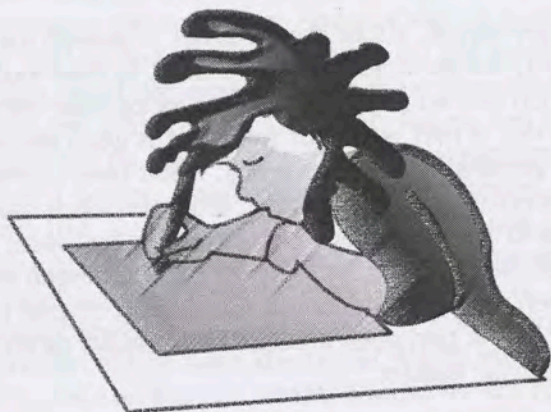
'Hartelijk bedankt hoor, Kwikwi', roept Piertje blij terwijl hij langzaam over de oever kruipt.

'Geen dank en zorg goed voor jezelf', zegt Kwikwi en verdwijnt in het donkere water.

Piertje keert zich nog even om en merkt dat Marciano verbaasd naar zijn vishaak kijkt. Zijn regenwormpje is spoorloos verdwenen!

Henk Derby

Sandra zet door

Sandra legt aarzelend haar repetitieblaadje bij de andere op jufs tafel en zucht. Van de vijf sommen heeft ze drie kunnen maken. Ze weet niet zeker of die drie wel goed zijn. 'Beter je best doen, Sandra', zal juf zeggen. Rekenen en taal vindt Sandra moeilijk, ook al doet ze nog zo hard haar best. Het lukt niet daar goede cijfers voor te halen. Ze schrikt op uit haar gepeins als juf Lydia haar vraagt het bord schoon te vegen.

De schooltas op haar rug danst mee op de maat, zelfs haar stijf gevlochten vlechtjes vegen mee. Haastig en met grote brede vegen haalt ze de bordenwisser over het beschreven bord. Ze wil niet alleen naar huis lopen.

'Wacht even, Sandra', stopt juf Lydia haar halverwege de deur. Ze heeft de tekening die Sandra gisteren over het milieu maakte in haar hand. 'Van jou verwacht ik méér, jij kunt véél beter tekenen, dit is kleuterwerk', zegt ze zwaaiend met Sandra's tekening. 'Kleuterwerk!' galmt het in de lege klas. De rest gaat voor Sandra verloren maar het woord 'kleuterwerk' blijft rondzingen in haar hoofd. Dat kan toch niet, ze is al 10 jaar. Verbaasd staart ze naar haar tekening. Er zit een traan in haar keel, het lukt haar niet die weg te slikken. Haar voeten worden zwaar. Haar hoofd bonst, haar oren suizen. Het geschreeuw van kinderen buiten doorbreekt haar angst. Ze grist de tekening uit de handen van juf en rent met

een vaart de klas uit. Bij de schoolpoort dringt ze zich door de laatste treuzelaars en rent in één ruk door naar huis. Kleuterwerk! Kleuterwerk! is het enige wat in haar hoofd blijft hangen.

Van oma's gemopper, als ze het huis met schoenen aan naar binnen stuift, dringt niets tot Sandra door. In haar kamer ploft ze met schoenen aan en rugtas om, voorover op haar bed en barst in tranen uit. Het is níét waar, juf jukt. Het is geen kleuterwerk. Ze heeft hard gewerkt aan die tekening. Nóóit heeft iemand gezegd dat haar tekeningen niet goed zijn. Iedereen vindt haar tekeningen prachtig. Ze krijgt altijd hoge cijfers. Juf Lydia -wéét dat ze goed kan tekenen. Van de jongens vindt ze de tekeningen wel goed, omdat ze een meisje is natuurlijk. En nu zegt ze ook nog dat ze een kleuter is. 'Ik ben geen kleuter!' schreeuwt ze en stompt woedend op haar kussen.

Net op dat moment komt oma om het hoekje kijken wat er met Sandra is.

'Ja, je bent een kleuter. Wat voor manieren zijn dat, schoenen op bed, vooruit, eten', zegt oma. Sandra merkt niet dat ze de gekreukte tekening op de vloer smijt, met haar tas er bovenop. Op blote voeten met de schoenen in haar hand loopt ze naar de galerij en stapt in haar slippers.

'In huis met schoenen', moppert oma. Sandra is ook boos op oma en perst haar lippen stevig op elkaar. De hele maaltijd doet ze alleen haar mond open om te eten. Het eten smaakt niet, zelfs haar lievelingskostje, cassave-vissoep-met-kokosmelk, krijgt ze nauwelijks door haar keel. Naar oma luistert ze helemaal niet. Zodra ze klaar is met eten, loopt ze zonder iets te zeggen naar haar kamer en laat zich op haar bed vallen. Laat oma maar kletsen, ze doet toch nooit iets goed, stomme oma. Van boosheid begint ze weer zachtjes te huilen. Juist juf Lydia waar ze zo van houdt, juist die zegt dat ze niet goed tekent, haar liefste vak. Stomme juf, nooit meer gaat ze bij juf Lydia tekenen, nooit meer! Uitgeput valt Sandra in slaap.

Het is half vier als Sandra wakker wordt. Ze rekt en gaapt haar slaap weg. Kleuter!, de tekening!, schiet het door haar heen. Met een ruk komt ze overeind, haar voeten zet ze met een klap op de

vloer vlak naast de neergesmeten tas. Voorover gebukt op haar knieën strijkt ze met haar handen de gekreukte tekening op de vloer glad. Het milieu moesten ze tekenen. En nu weet ze het weer. Op het moment dat ze er over nadacht wat ze wilde tekenen, werd Shirley, haar liefste vriendin, bij het schoolhoofd geroepen. Ze kon vanaf dát moment niets meer doen en heeft toen zonder aandacht een boom op papier gezet. Pas na een half uur kwam Shirley weer in de klas terug en vertelde waarvoor ze bij het schoolhoofd moest komen. Daarna kon ze weer tekenen. Er was nog maar weinig tijd. Daarom heeft ze de tekening nog snel even gekleurd. Sandra kijkt nog eens goed naar de tekening en ziet nu ook dat deze tekening eigenlijk geen goede tekening is. Ze hoort ineens weer de juf zeggen: 'Jij kunt beter, dit is kleuterwerk.' Ze zal de juf laten zien dat ze geen kleuter is! Wacht maar, ze gaat de mooiste tekening maken die er bestaat! Sandra neemt haar tekenspullen mee en gaat in de voorzaal aan de tafel zitten tekenen. Alle boosheid en angst zijn bij Sandra verdwenen, het moet de mooiste, de beste tekening worden die ze ooit heeft getekend.

In de stilte van de middag, waar een volle maag en de hitte van de middag iedereen, ook oma, laat slapen, begint Sandra met alle energie die ze in zich heeft te tekenen. Ze tekent geen boom, dat is veel te gewoon. Deze nieuwe tekening over het milieu moet bijzonder worden, iets nieuws, iets dat ze nog nooit heeft getekend. Iets dat al een hele poos in haar hoofd zit, maar eigenlijk een beetje moeilijk is. Nu kan ze dat mooi uitproberen. Ze zal de juf verrassen, zij zal haar nooit meer een kleuter noemen. Het doet Sandra pijn dat de juf haar een kleuter heeft genoemd. Ze is geen kleuter!

Het loopt tegen de avond als oma de hangmat verlaat en de bomen en planten op het erf controleert. Sandra is klaar en zet haar tekening op het buffet tegen een fotolijstje aan. Ze doet drie stappen naar achteren en bekijkt haar tekening vol trots. Ze zucht van opluchting, ja het is een mooie tekening. Het is een vuilnishoop geworden en daarop groeit een prachtige pompoenplant met grote oranje kelkbloemen. Ze zag dat bij tante Carla op het erf en vond dat direct erg mooi. Een dag daarvoor

hadden ze op school les gekregen over recyclen met daarbij een documentaire. Ze wil laten zien dat in afval genoeg zit om ook weer planten te laten groeien. Afval en rommel, daarmee is Suriname hartstikke vol, overal zie je troep liggen. Straks is Suriname één grote vuilnishoop. Afval kan gebruikt worden voor iets nieuws. Onder haar tekening heeft ze geschreven: 'In afval zit nieuw leven'. Ze denkt dat juf haar tekening ook mooi zal vinden.

De volgende dag op school legt Sandra haar tekening op jufs tafel. Net als de vorige dag vraagt juf haar na te blijven om het bord schoon te vegen. Sandra begrijpt wel dat juf wil praten over de tekening. Haastig en met grote halen veegt Sandra het bord schoon. Ze is benieuwd wat juf van haar tekening zal zeggen. Bij de laatste veeg is het zover, vol verwachting draait Sandra zich om. De juf staat met een lachend gezicht klaar, met haar tekening in de hand.

'Meisje, deze tekening is prachtig!, dat heb je geweldig gedaan, je hebt haar thuis gemaakt?' Sandra kan van spanning nauwelijks praten en knikt met haar hoofd. 'Waarom heb je thuis getekend?' 'Ik wilde het milieu anders tekenen.'

'En je hebt extra je best gedaan, zie ik.'

'Ik zag het bij tante Carla op het erf, zo kwam ik op het idee', zegt Sandra enthousiast.

'Je houdt erg veel van tekenen, thuis teken je vast ook veel?'

'Later word ik kunstenaar, ik oefen er voor', antwoordt ze geheimzinnig en met haar hand voor haar mond.

'Dat is mooi, want je hebt wel talent voor tekenen.' Sandra straalt van trots. Samen hangen juf en Sandra de tekening op een ereplaatsje aan de muur, zodat alle andere leerlingen er ook van kunnen genieten.

'Om een goede kunstenaar te worden kan je naar de kunstacademie, voor toelating. Je hebt dan behalve goed kunnen tekenen ook een mulo- of hoger diploma nodig. Hoe staat het met taal en rekenen?' Sandra laat het hoofd hangen en denkt: Zie je wel, het gaat nooit lukken. 'Oefen jij thuis met taal, lezen en rekenen?'

'Het is zo moeilijk', zucht Sandra.

'Je moet me één ding beloven.'

'Ja juf, zéker!'

'Je leest elke week een boek en komt mij vertellen waar het over gaat. Door te oefenen gaat het steeds beter. Door te oefenen leerde je lopen, praten, knippen, tekenen en fietsen. En zo gaat het met alles. Rekenen, taal en lezen kan je thuis oefenen, net als tekenen. Dan gaat het steeds beter, zal je zien.' Samen met juf maakt ze een plan om thuis te oefenen. Ze spreken af dat Sandra gaat werken om voor lezen, taal en rekenen voldoende te halen. Als dat lukt zal juf haar helpen om naar het Nola Hatterman Instituut te kunnen gaan.

Op weg naar huis kan Sandra het niet laten om af en toe danspasjes te maken en te zingen. Ze weet dat ze met taal en rekenen moet oefenen. Ze wil zó graag kunstenaar worden. Laatst zijn ze met de klas naar de kunstbeurs geweest en heeft ze die mooie schilderijen en foto's in lijsten gezien. Bij elk schilderij hing een kaartje waarop stond hoe het schilderij heette. Daar op die beurs wist ze: 'dit wil ik ook gaan doen.' Alles, alles heeft ze er voor over, al moet ze dag en nacht werken. Ze klemt het boek dat juf Lydia haar heeft gegeven nog vaster onder haar arm. Straks thuis zal ze het direct lezen en niet gaan slapen. Daar heeft ze nu geen tijd meer voor. Enthousiast vertelt ze oma van het plan. 'We zullen zien of dat zal lukken, kom we gaan eten', zegt oma. Sandra twijfelt niet, al denkt oma dat het niet gaat lukken. Met jufs hulp zal het zeker lukken!

Ans Lieveld

Stippie en Toosje-Tover-Torretje

Ik geloof dat ik niet zomaar een gewoon hondje ben. Ik ben geboren in Suriname, maar woon nu in Nederland. Niet op een erf, maar dag en nacht in een mooi huis. Als ik een plasje of een poepje moet doen, dan bindt het baasje of het vrouwtje een lange riem aan mijn halsband. Wij gaan naar buiten voor een wandelingetje, zodat ik hun huis niet vies maak. Lekker eten krijg ik. Ik mag op de bank of op de stoel van het baasje slapen. Elke ochtend krijg ik van het vrouwtje een kusje op mijn kop. Ik mocht met haar en het baasje mee naar Nederland omdat zij veel van mij houden. En ook omdat zij mij dankbaar zijn. Dat laatste is allemaal gekomen door Toosje-Tover-Torretje.

Toosje-Tover-Torretje tovert met taal. Zij kan gewoon van de torrentaal naar de hondentaal en zelfs naar de mensentaal kruipen. Ik hoorde haar stemmetje voor het eerst nadat ik door slechte mensen zomaar op een drukke straat was neergezet. Omdat die mij kwijt wilden.

Binnen in mijn kop hoorde ik fluisteren: 'Maak je niet ongerust, lief klein hondje, wees niet bang, 't is niet erg, helemaal niet erg, juist goed, juist heel goed.' Ik voelde mij meteen op mijn gemak. Ik wist dat ik een beschermengeltje gekregen had. Het stemmetje

in mijn kop kreeg gelijk. Het duurde niet lang tot ik werd opgetild door lieve handen. Die brachten mij naar een goed huis, bij goede mensen.

'Zie je wel?' fluisterde het stemmetje. 'Alles komt goed, lief klein hondje. Ik ben Toosje en als ik me niet vergis, zullen ze jou Stippie gaan noemen. Want, ooh... wat heb jij prachtige zwarte stippen op je witte vachtje.' En Toosje kreeg alweer gelijk. Ik werd 'Stippie' genoemd.

Overdag bleef ik op het erf met de andere honden, maar 's nachts mocht ik als enige hond binnen slapen. In de voorkamer nog wel. Het baasje en het vrouwtje waren dol op mij.

Toen ik 's nachts weer eens lekker op de stoel van het baasje lag te slapen, werd ik wakker omdat Toosje in mijn oren aan het kriebelen was. Onrustig liep zij van het ene oor naar het andere, zomaar dwars door mijn kop heen. Dat kon Toosje gewoon doen omdat zij een Tover-Torretje is.

'Wakker worden Stippie, wakker worden... nu meteen!' riep zij luid.

Ik begon met mijn kop te schudden en blafte giechelend: 'Hou op Toosje, hou asjeblieft op... je maakt me wakker en je kietelt me... daar kan ik niet tegen... hihhi...'

'Vieze geurtjes Stippie, vieze geurtjes... op het erf, ze willen naar binnen komen!' Meteen was ik klaarwakker. Luid liet ik mijn geblaf door het hele huis horen. Ik hield pas op toen het baasje en het vrouwtje waren opgestaan en alle lichten hadden aangemaakt. Lawaai op het erf. Geluiden van mensen die wegrenden. De vieze geuren namen zij met zich mee.

Ik was de held. Ik werd geknuffeld en gestreeld.

'Brave Stippie, brave waakhond, goed zo, goed gedaan, jij hebt de dieven weggejaagd.' Toosje herhaalde ieder woord dat zij zeiden, zodat ik het kon verstaan.

'Slaaptabletten', fluisterde Toosje, 'de honden van het erf hebben slaaptabletten gekregen. Daarom hebben die niet geblaft.' Hun gesnurk was helemaal in huis te horen: 'prrr... chhchh... prrr... chhchhch...'. Pas de volgende middag werden zij wakker.

Bij de verhuizing naar Nederland werden er voor de erfhonden goede baasjes en vrouwtjes gevonden, maar ik mocht mee met het vliegtuig.

Natuurlijk had mijn vriendin en beschermengel Toosje-Tover-Torretje mij dat allang verteld. Zij had er de mensen over horen praten. Toosje was en is immers ook het Taal-torretje. Nu was ik de hond die slaaptabletten kreeg. Al half in slaap werd ik in een kooi in de vrachtruimte van het vliegtuig gezet. Van de reis herinner ik me dan ook niets. Ook Toosje maakte de vliegreis mee. Zij had beloofd mij nooit in de steek te zullen laten. En dat heeft zij ook nooit gedaan. Tot nu toe is Toosje-Tover-Torretje bij mij.

De eerste tijd in Nederland verveelde Toosje zich wel eens en dan gedroeg zij zich als een gewone, hinderlijke tor. Zij verliet dan haar vaste plaatsje tussen mijn oren en wandelde over mijn rug naar mijn staart. Mijn dikke staartharen werden haar nieuwe schuilplaats. Zij zong dan, gewoon om mij te plagen, een liedje in de hondentaal:

‘Toosje wil zich niet vervelen
Toosje wil met Stippie spelen
prrrt... prrrt... prrrt...’

Slimme Toosje-Tover-Torretje zorgde ervoor dat mijn baasje en vrouwtje dat ‘prrrt... prrrt... prrrt...’ duidelijk hoorden. En ik kreeg dan te horen: ‘Bah, vieze Stip, je ligt alweer te puffen!’ Toosje haastte zich natuurlijk om mij giechelend te vertellen wat er gezegd was. Ik legde dan altijd verlegen mijn kop tussen mijn voorpoten. Deed alsof ik mij schaamde, maar gromde wel nijdig tussen mijn tanden: ‘Rot tor!’

In Nederland waren er dingen waaraan ik wennen moest. Het vreemdste vond ik dat ik soms naar de hondenkapster moest. ‘Dat is hier nodig, Stippie’, zei het vrouwtje, ‘in de kou groeien je haartjes veel meer dan in de warmte. Daarom moet een hond met een dikke vacht af en toe naar de hondenkapster.’

Na het knippen gaf het vrouwtje mij thuis een bad. Ik voelde mij erna altijd lekker fris. Toch was Toosje-tover-torretje het niet eens met de bezoeken aan de hondenkapster.

‘Dat kapstergeurtje bevalt me niet Stippie’, hoorde ik haar af en toe zeggen, ‘geen goed geurtje, helemaal geen lekker geurtje en daarom geen goed geurtje. Onthoud goed wat ik je zeg.’

En alweer kreeg mijn trouwe Toosje gelijk. Want mijn laatste

bezoek aan de hondenkapster liep slecht voor mij af. Toosje hoorde haar tegen mijn vrouwtje zeggen: 'Mevrouwtje, vandaag gaan we uw Stippie eens helemaal kaal scheren. U zult eens zien hoe goed dat voor zijn vacht is.' Ik voelde meteen hoe Toosje-tover-torretje onrustig binnen in mijn kop heen en weer begon te rennen. Van oor naar oor naar oor naar oor. Heen en weer, heen en weer. O jee, wat zou dat betekenen?

'Ze gaat je kaal scheren. Ik wist dat ze niet te vertrouwen is', riep Toosje opgewonden. 'Stippie, doe asjeblijft iets. Dit wordt een ramp. Ruk je los. Probeer weg te lopen. Grom... grom... gebruik je nagels, laat je tanden zien...' Arme Toosje was helemaal overstuurd. En dat allemaal voor mij. Ik begon wanhopig te blaffen. Zo hard ik kon. Ik schudde mijn kop. Ik rukte en trok en deed alles wat Toosje riep. Ik gromde. Ik probeerde te krabben. Ik liet mijn tanden zien. Tenslotte deed ik iets wat ik nog nooit eerder had gedaan. Ik probeerde de kapster te bijten! Maar ook daar had zij op gerekend. Met een vies ruikende lap werd mijn bek dichtgebonden. Toen kon ik alleen nog maar kreunen. Ik wist dat er niets meer aan te doen was. Ze hadden me te pakken. De kapster had al een raar ding klaar gelegd dat heel erg begon te grommen toen zij ermee over mijn lijf ging. Wat een lawaai! 'Grrrrrrrr... grrrrrrrr... grrrrrrrr...' Tot ik helemaal kaal was en mijn mooie vacht, waarop ik zo trots was, als een slordige berg haren op de grond lag. Toosje had ik al die tijd niet meer kunnen horen. Later merkte ik dat zij in mijn linkeroor was weggekropen. Het was de eerste keer dat ik mijn Toosje-tover-torretje hoorde huilen.

Als een zielig hondje verliet ik even later het huis van de hondenkapster. Met mijn bibberende staartje tussen mijn bibberende achterpootjes.

Blot, kaal, lelijk, koud. Met mijn vriendin Toosje nog steeds snikend in mijn linkeroor. Mijn mooie stippen leken zwarte verflodders op mijn huid. Ik schaamde mij dood. Thuis verstopte ik mij onder de stoelen, onder de tafel, onder de bedden, in de donkerste hoeken van het huis. Het enige dat Toosje-Tover-Torretje kon bedenken was mij zachtjes met haar pootjes over mijn kale lijfje strelen. Maar pas 's nachts, toen de mensen sliepen. Zo probeerde zij mij te troosten. Toch droomde ik die nacht dat ik voor altijd kaal zou blijven.

De volgende ochtend mocht ik bij mijn vrouwtje op schoot zitten. Lekker warm met een dekentje over mijn blote lijfje.

‘Het komt weer goed, Stippestip. Over een poosje komen je haartjes terug. Dan ben je weer ons mooie hondje. En ik beloof je, lieve Stip, dat ik je nooit meer naar de hondenkapster breng.’

Toosje-Tover-Torretje haastte zich om mij de woorden van mijn vrouwtje over te brengen: ‘Goed onthouden wat zij gezegd heeft, Stip, denk erom.’

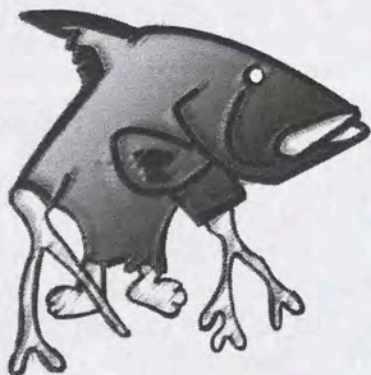
Ik zou het onthouden. Maar toch jankte ik tegen mijn vrouwtje: ‘Jij hebt makkelijk praten. Als jij van de kapster komt, zie je er niet uit als een roze biggetje met zwarte vlekken. Jij bent juist mooi als je naar de kapster bent geweest. En je ruikt nog lekkerder dan anders.’ Maar ik kon janken zo lang en zo hard als ik wilde. Ik wist dat zij mij niet verstond. Helaas was mijn Toosje niet in staat mijn blaffen verstaanbaar te maken voor de mensen.

Mijn dikke, wit-met-zwarte-stippen-vacht heb ik gelukkig weer terug. Bij de hondenkapster met haar vieze geur en haar grommende schaar ben ik nooit meer geweest. Elke ochtend bij het wakker worden begroet ik mijn vrouwtje luid met: ‘Beloofd is beloofd!’ Toosje-Tover-Torretje herinnert mij er steeds aan: ‘Zij kan je niet verstaan Stip, maar zij begrijpt wat je haar wil zeggen.’ En inderdaad geeft het vrouwtje mij altijd een kusje op mijn kop en zegt lachend: ‘Nee lieve Stip, het gebeurt echt nooit meer. Ik heb het je toch beloofd?’

Toosje komt uit haar schuilplaatsje tevoorschijn en wandelt tevreden naar het puntje van mijn neus. Vrijpostig steekt zij haar kleine torrentongetje uit naar mijn vrouwtje. Mij geeft ze een knipoogje. En omdat mijn Toosje nu eenmaal een Tover-Torretje is, zorgt zij ervoor dat mijn vrouwtje altijd net even de andere kant op kijkt.

Cobi Pengel

Wat opa Rudi niet vertelde

Nadat oma Nel was overleden, bezocht ik mijn opa Rudi vaker dan voorheen. Hij was een geboren verteller. Zijn verhalen gingen vooral over zijn kinderjaren. Het gebeurde nogal eens dat hij een tori begon met:

‘Dat de banken van die trein hard waren en dat die reis uren duurde, kon ons niet schelen.’ Ik wist dat er dan een verhaal over Republiek ging volgen. Opa Rudi’s ouders waren stadsmensen, maar hadden door hun voorouders banden met de vroegere plantages Republiek en Bersaba. Zij hadden er een stuk grond gekregen en daarop een vakantiehuisje gebouwd. Iedere grote vakantie zwommen ze in de Coropina, voeren met de korjaal, hengelden op krobiya en kumapari en wandelden door het bos en langs de spoorbaan.

Wat hield ik van de avonden die opa Rudi en ik samen op zijn balkon doorbrachten. Ik ben de gesprekken die wij voerden nooit vergeten. Eens vertelde hij mij een verhaal over iets vreemds dat hem en zijn jongere broertje Leo tijdens zo’n vakantie in Republiek overkomen was. Hij had het nooit aan iemand anders verteld. Het was een geheim geweest tussen Leo en hemzelf. Zij hadden afgesproken het met niemand te delen. Ik zal een jaar of vijftien zijn geweest toen opa Rudi het mij toch toevertrouwde. Voor hij met zijn verhaal begon, benadrukte hij dat ik vooral in

gedachten moest houden dat Leo en hij altijd samen waren opgetrokken. Dat zij behalve broertjes ook elkaars beste vrienden waren geweest.

'Ik weet zeker', zei hij, 'dat Leo het niet erg gevonden zou hebben dat ik het jou nu vertel. Ik ben al oud en ik zou niet willen dat dit verhaal verloren ging.'

'Ik heb al eerder verteld dat Leo en ik op Republiek 's nachts nooit binnen op een bed sliepen. Dat deden wij thuis. Veel spannender vonden wij het om buiten in de hangmatten te slapen. Toen onze ouders en de andere volwassenen op een avond naar bed waren, lagen Leo en ik nog lekker te schommelen in onze hangmatten. Het was al vrij laat toen wij besloten een beetje aan de waterkant te gaan zitten. De maan had de vorm van een schijf watermeloen. Het donkere bos werd er nauwelijks door verlicht. Wij namen dus onze olielamp mee die onder het huis hing. Er hing mist boven het water en tussen de bomen. In het begin spraken wij luid en lachten om elkaars grappen. Wij voelden echter dat de sfeer van de kreek en het bos anders was. Overdag was de kreek onze grote vriend waarmee wij alles konden doen. Nu, in het donker, leek die vriend van overdag een vreemdeling. Wij zwegen tenslotte. Wij luisterden alleen nog naar de bosgeluiden. Naar die van de krekels, de grote padden met hun zware kraakstemmen en de kleine kikker-soorten met hun hogere geluiden. De roep van een uil. Zij waren alle klaarwakker, want dit was hun tijd van leven. Het geluid van het water begeleidde zachtjes de dierengeluiden. In de bomen aan de overkant zagen wij vuurvliegjes. Zelfs de geur van het bos was anders dan overdag. Leo en ik waren maar met ons tweeën. Geen van ons wilde toegeven dat hij zich niet op zijn gemak voelde in die vreemde, nachtelijke sfeer. Af en toe durfden wij wel voorzichtig iets te fluisteren.

"Eeh... Leo, die boom aan de overkant lijkt op een bosgeest met grijpparmen, hij gaat je komen pakken."

"Rudi, luku, die bigi todo zit naar jou te loeren."

"Er drijft een lijk in het water..."

"No man', het is een boomstam."

"Bubulazen Rudi, bubulazen, luku nô, daar aan de overkant. Die zijn stiekem met de trein meegekomen."

"Hou op Leo, laten we teruggaan naar het huis!"

Zo probeerden wij elkaar bang te maken, maar eigenlijk vonden wij het spannend, zodat wij toch bleven zitten. Totdat opeens de bosgeluiden wreed werden verstoord. Er klonk gebrul, geloei, gekrijs, gekerm. Het kwam uit de kreek, het was boven de kreek, op de andere oever, overal om ons heen in het bos. Wij zaten er middenin. Versteend, als aan de grond genageld. De golfjes van de kreek waren van het ene moment op het andere veranderd in golven die tegen de beide oevers sloegen. Het leek alsof enorme monsters onder het water met elkaar vochten. Noch Leo, noch ikzelf durfde te bewegen. Het duurde waarschijnlijk maar enkele minuten, maar het leken uren. Het helse kabaal bereikte plotseling een hoogtepunt. Uit de Coropina rees een wezen op dat half mens-half vis leek in de felle lichtflitsen die uit de bomen aan de overkant schoten. Het monster had een mannenkop met horens waar lange, natte haarslierten omheen slingerden. Het strekte zijn armen, knoestig als dode boomtakken, dreigend naar ons uit. Ik had genoeg verhalen gehoord over de watramama met haar gouden kam om te weten dat zij het in geen geval was. Het monster kreeg blijkbaar na enige tijd genoeg van de bangmakerij. Want even onverwacht als de vreemde gebeurtenissen begonnen waren, hielden zij op. De Coropina was weer glad als een spiegel, met een rimpeltje hier en daar. De lichtflitsen aan de overkant waren weer vuurvliegjes. De normale bosgeluiden klonken alsof er niets was gebeurd.

Hoe ik zo snel daarna weer in mijn hangmat onder het huis terecht kwam? Ik wist het niet. Ik was helemaal de kluts kwijt. Hoewel ik bibberde van angst, stond ik toch op. Ik zag Leo in de hangmat naast de mijne liggen. De olielamp hing aan de haak waaraan hij altijd hing. Maar ik kon dit toch onmogelijk gedroomd hebben? Het was te echt geweest. Ik wilde Leo wakker maken, maar die lag op zijn zij in de hangmat met zijn benen opgetrokken en zijn hoofd op zijn borst. Zijn handen hield hij tegen zijn oren gedrukt.

“Waar is het monster? Ooh, ooh, ooh, die vreselijke geluiden”, kreunde hij. “Ooh Rudi, ik ben zo bang. Ik heb zo akelig gedroomd. Ik wil niet alleen slapen, ik wil bij jou slapen vannacht.” Het was een raadsel. Zou het mogelijk zijn dat Leo en ik tegelijkertijd dezelfde droom hadden gehad? Op dat moment had

ik er geen verklaring voor. Pas toen ik ouder werd ging ik er dieper over nadenken. Ik kwam tot de conclusie dat dit inderdaad een mogelijkheid kon zijn. Misschien wel door de hechte band die er tussen ons was. Ook al is Leo allang en veel te jong overleden, bestaat die band tussen ons tot de dag van vandaag. Leo en ik sliepen die avond samen in een hangmat, met onze armen om elkaar heen.

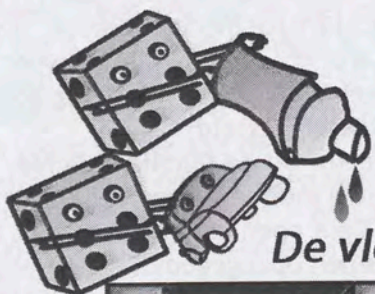
De volgende ochtend verwelkomde de kreek ons weer als een vriend, zoals alle dagen ervoor.

“Kom maar zwemmen, kom maar varen, kom maar hengelen, ik ben immers jullie vakantie-vriend. Voor mij hoeven jullie nooit bang te zijn”, zong hij. En al zul je het misschien niet geloven, ik zweer je dat ik hem verstond.

Het vreemde was dat wij ook niet bang waren en gewoon gingen zwemmen. Bij daglicht leek het immers onzin. Aan onze ouders hebben wij nooit iets verteld. Maar vanaf die dag hadden Leo en ik, behalve de vele die we al hadden, een speciaal geheim.’

Opa Rudi is vredig in zijn slaap overleden, niet lang nadat hij mij dit bijzondere verhaal had toevertrouwd. Pas na zijn dood kwam ik er toevallig achter dat hij iets had verzwegen. Hij had mij niet verteld dat zijn broertje Leo, hoewel die kon zwemmen als een vis, een jaar later tijdens hun volgende vakantie op onverklaarbare wijze in de Coropina was verdronken.

Cobi Pengel

De vloek van Ba Yusu

Het was donderdag, mijn vaste bezoekdag aan mijn 83-jarige oma Sasa. Ik ben haar enige kleindochter en heb me voorgenomen om deze dag niet over te slaan. Oma woont niet zo ver van de middelbare school die ik bezoek. Dus op donderdag ga ik na school direct naar haar toe. Ik kan over alles en nog wat met haar praten. Ze kan boeiend vertellen, vooral over vroeger.

Nadat ik had gesmuld van een heerlijke moks'aleysi, vroeg ik haar of een vloek van invloed kan zijn op iemand zijn leven.

'Waarom wil je dat weten?' vroeg oma.

'Omdat een klasgenoot van me vandaag vertelde dat haar moeder een vloek over haar broer had uitgesproken. Hij had haar wagen bij het dobbelen verpand.'

'Wel Anna', zo noemt ze me altijd, 'ik ga je iets vertellen dat ik als jonge vrouw heb meegemaakt.'

'Ja oma, ik luister...'

'Ik woonde op Krepi naast de familie Belamie: vrouw Carolien, dochter Magda, zoon Marcel en opa Yusu, meer bekend als Ba Yusu. Vrouw Carolien was schoonmaakster bij de overheid, Magda was schoolgaand en Marcel werkte bij een fietsenreparateur.

Hij was van de technische school weggestuurd wegens veelvuldig verzuim. Het was een rustige en beleefde jongen, maar hij raakte steeds in problemen met de rechterlijke macht. Meestal, als ik naar Marcel vroeg, zei vrouw Carolien: "Ai baya, hij is weer daar." Dan wist ik dat hij in de gevangenis zat. Door zijn rustig gedrag werd hij steeds weer op vrije voeten gesteld.

Op een avond hoorde ik geschreeuw bij de familie Belamie. Ik keek naar buiten en zag enkele mannen met geweren over het erf rennen. Een van hen trapte de deur open en drong het huis binnen. De andere burens hadden hun ramen opengegooid. "Waaai, waaai!" hoorde ik vrouw Carolien gillen. Ik zag twee mannen met Marcel geboeid tussen hen in, naar buiten komen.

De volgende dag vertelde Carolien me dat Marcel de vorige avond met enkele kennissen op de hoek stond te praten, toen er plotseling enkele politieagenten ter plekke verschenen. Marcel wist te ontkomen en rende naar huis. Hij wist niet dat die jongens twee dagen daarvoor een overval op een winkelier hadden gepleegd. Ik vond het zo jammer voor die jongen', zei oma hoofdschuddend. 'Zal ik wat te drinken voor u halen, oma?' Nadat oma Sasa haar dorst had gelest, vertelde ze verder.

'Na drie weken kwam Marcel vrij, omdat hij een waterdicht alibi had. Carolien zei dat ze al moe was om telkens de stoep van het gerechtsgebouw te beklimmen. Ze stond er alleen voor, want van Ba Yusu hoefde ze geen medewerking te verwachten. Hij wilde niet eens praten over de gebeurtenissen rond Marcel.

Als ze tot Marcel sprak, leek het alsof hij niet verstond waarover ze het had. Hij gaf nooit antwoord, trok alleen zijn schouders op. Ten einde raad besloot Carolien naar een lukuman te gaan. Ze vroeg Ba Yusu om met haar mee te gaan, maar hij weigerde. Hij zei dat Magda maar met haar moest gaan. Die Ba Yusu, hij reageerde nooit op dingen die binnen het gezin gebeurden', zei oma. 'Dus gingen ze met z'n drieën naar de lukuman.'

'Heeft ze u verteld wat die helderziende vond?' onderbrak ik oma Sasa.

'Nu moet je goed luisteren', zei oma. Ik ging verzitten om geen enkel woord te missen.

'Die lukuman zei haar dat hij niets voor Marcel kon doen. Ze moest thuis het probleem met Ba Yusu bespreken. Hij gaf Carolien een middel om hem mild te stemmen.

In ieder geval zat ik die avond buiten, toen ik Marcel hoorde schreeuwen: 'Opa, zeg wat er met me aan de hand is, want die man zei dat u alles weet.' Omdat ik hem zo afschuwelijk hoorde schreeuwen, besloot ik ernaartoe te gaan. Carolien en ik leefden als familie. En daar zag ik Ba Yusu zitten, met de anderen om hem heen. Ik vroeg wat er aan de hand was, en Carolien zei dat ze bezig waren opa te ondervragen over hetgeen ze me die middag had verteld. 'Je kunt blijven', zei Carolien tegen me. Wel, ik kreeg koude rillingen toen ik hoorde wat Ba Yusu te vertellen had.

Als jong meisje woonde Carolien met haar ouders en vier andere kinderen buiten de stad. Eens ontdekte haar vader dat zijn spaargeld verdwenen was. Hij vroeg aan eenieder in het gezin, wie zijn geld genomen had. Iedereen antwoordde ontkennend. Ook de buurkinderen die vaak in huis kwamen, werden ondervraagd. Huilend vertelde Ba Yusu verder: 'omdat hij niet te weten kwam wie zijn geld genomen had, besloot hij om zelf de dief te straffen.' Carolien begon te gillen en opa hilde nog heviger.

'Wat is er met jullie aan de hand', vroegen Magda en Marcel tegelijk.

'Ma, vertel me, want naar het schijnt weet u er meer van', zei Marcel. Carolien vertelde dat haar vader naar de begraafplaats was geweest. Daar had hij enkele rituelen gepleegd en een yorka opgeroepen. Hij gaf deze de opdracht om ervoor te zorgen dat alle mannelijke nazaten van de dief, hun leven in de gevangenis zouden doorbrennen.

Ba Yusu gilte opeens: 'Mijn God', hield zijn linkerborst vast en strompelde naar zijn kamer.

'Moet ik zo verder leven', schreeuwde Marcel, 'dan ga ik liever dood.'

'En heeft Ba Yusu Marcel kunnen helpen?'

'Nee, mijn kind. Het was vijf uur in de ochtend toen ik iemand hoorde gillen. Het gegil kwam uit het huis van de familie Belamie. Ik kleepte me aan en ging naar buiten.

Intussen was het erf vol met buurtbewoners. Ze spraken door elkaar. Carolien kwam naar me toe en begon te huilen. We gingen naar binnen, en wat ik zag kon ik niet geloven. Ba Yusu lag stijf op de vloer met zijn hand op zijn linkerborst. In een andere kamer lag Marcel op zijn bed.

Een halfvolle fles met een doodskop op het etiket lag op de vloer.
Rond tien uur verschenen de politie, een arts en twee lijkwagens.'

Mathilda Inge

Hercules in het spooktoilet

'Mamma mamma, pappa pappa, komen jullie snel. Bryan zit vast. Hij... hij... hij zit vast in... in... het spooktoilet.' De moeder en vader van Marie keerden zich om.

'Spooktoilet? Waar is Bryan?' vroegen ze luidop. De vriendin van Maries moeder schrok. Zij begreep het niet. Met z'n allen gingen ze meteen naar beneden.

Marie en haar ouders hadden een nieuw huurhuis gevonden in de omgeving Munderbuiten. Het was een hoogbouwwooning. Het huis had boven enkele slaapkamers, een voorkamer, eetzaal, keuken, bad en toilet. Beneden waren er slechts een keuken, bad en toilet. Al de eerste dag zat de deur van dat toilet vast. Maries moeder kon die niet eens openen. Toen vader de deur met veel moeite opendeed, hoorde Marie opeens vreemde geluiden in het plafond. Zij hield de rok van haar moeder vast en dacht: dit is een spooktoilet. 'Het zijn vleermuizen, schatje', zei haar moeder. 'We gaan voorlopig dit toilet niet gebruiken. Ik moet het slot eerst vervangen', zei vader.

Dit huis was groter, maar hun oude huis vond Marie toch prettiger. Ze vond het jammer dat ze moesten verhuizen, maar de oude eigenaar wilde het huis niet langer verhuren, vertelden haar ouders.

Enkele weken later waren ze verhuisd. Maries ouders wilden haar verjaardag en het inwijdingsfeestje op één dag vieren. Ze mocht haar vrienden daarvoor uitnodigen. Bryan was de eerste die zij belde, maar ze kreeg eerst zijn moeder aan de telefoon.

‘Marie, weet jij wat Bryan scheelt? Hij doet sinds de paasvakantie een beetje vreemd. Hij praat bijna niet. Is er iets gebeurd met hem?’ vroeg de moeder aan Marie.

‘Ja tante, ze hebben hem uitgelachen op de laatste schooldag. Hij zakte door zijn stoel en de jongens in mijn klas lachten hem uit. Ze noemden hem “Biga”. Maar mag ik hem spreken?’ Bryan kwam aan de telefoon. Hij zei heel kort tegen Marie dat hij niet zou komen als die plaaggeesten van de klas kwamen. Na lang aandringen gaf hij toe. Hij zou naar het feestje komen.

Ze waren er allemaal. Ook Shiraz, Vishal en Quincy. Bryan keek naar hen. Hij voelde zich niet op zijn gemak. Hij moest ze helemaal niet in zijn buurt. Toen de jarige de taart aansneed, stond hij recht tegenover de anderen. Hij werd heel blij toen hij als eerste mocht happen in de feesttaart. Met schele ogen keek hij naar Shiraz en maakte een tyuri.

Marie stelde voor om iets leuks te doen met haar vriendjes en vriendinnetjes.

‘Laten we schuiltje spelen.’

‘Ja-a-a!’ riep iedereen.

‘Maar wie gaat tellen?’ vroeg Prisje. Niemand zei iets. Iedereen wilde spelen, maar niemand wou achter de anderen aan.

‘Oké, we gaan tellen tot twintig en dan zal de persoon bij wie het tellen stopt, pakken. Goed?’ stelde Marie voor.

‘Hahaha... Ja, maar Bryan hoeven we niet te pakken. Waar gaat hij schuilen? Achter dat bruine bankstel of in die kast daar in de hoek?’ wees Vishal met zijn vinger. ‘Daar past hij helemaal niet’, zei hij spottend. Iedereen begon te lachen, behalve Bryan en Marie. Ik zal ze vandaag iets bewijzen. Altijd zeggen ze deze lelijke dingen over me, die gemene jongens, dacht Bryan.

Vishal begint tot twintig te tellen, terwijl de anderen zo hard als zij maar kunnen, sprinten naar een schuilplek. De één gaat onder een oud bankstel achter de keuken. De ander rent achter het kippenhok.

Bryan kijkt. Links. Daar is Prisje al. Achter de Durotank vindt Vishal hem zo. Hij kijkt verder. Opeens ziet hij uiterst rechts een grijs gelakte deur. Bryan rent ernaartoe. Hij probeert de deur open te krijgen. Bryan duwt twee keer achter elkaar met zijn hele gewicht tegen de deur. Die gaat open en zo gauw als Bryan kan doet hij de deur achter zich op slot. Het is een donkere kamer. Bryan ziet niets. Hij blijft even staan.

'Bah, wat stinkt het hier. Het ruikt naar poep', zegt hij zachtjes. 'Wat voor een kamer is dit?' Er schijnt een straaltje licht door het deurslot op iets. Het is een wasbak. Bryan, die met zijn rug tegen de deur staat, keert zich om, maar juist op dat moment komt zijn grote buik tegen de wasbak. Hij schrikt en stapt terug waardoor zijn arm een stok raakt en er iets valt. Hij voelt de muur achter zich. Bryan kijkt om en slikt even. Dat geluid kent hij. Het is van een emmer die valt. Langzaam schuift hij zijn linkervoet naar voren, om te voelen waar die emmer staat. Hij moet er niet op trappen. Bryan wordt eigenlijk een beetje bang.

Dit is een kleine kamer. Misschien wel een berghok. Maar als het dat is, dan was het berghok van Maries oude huis veel groter en schoner. Dat stonk niet zo, denkt hij.

Hij blijft staan en probeert te luisteren naar wat de anderen buiten doen, maar hij hoort ze heel ver. Vishal is al gestopt met tellen. 'Kis' den moi. Die lastige Quincy en Shiraz zijn gepakt. Mij gaan ze absoluut niet vinden.'

'Ei, pe Biga de?' hoort hij Vishal vragen. 'Marie, ik zie je al. Je bent achter de kast', zegt Vishal trots.

Iedereen begint te vragen waar Bryan is. Ze kunnen hem nergens vinden. Ze zoeken hem overal. Achter de Durotank, in en achter het kippenhok. Ook achter de amandelboom. Overal! Bryan lacht in de kamer. Hij heeft al gewonnen. Hij kan nu naar buiten gaan. Daarvoor moet hij de deur die op slot zit, eerst openen. Bryan draait de sleutel. Dat lukt niet. Hij fronst.

'Waarom draait die sleutel niet?' vraagt hij zich af. Hij probeert het steeds weer, maar tevergeefs. Hij begint nu écht bang te worden. Zijn dikke vingers worden nat van het zweet. Die glijden zelfs als hij de sleutel probeert te pakken. Het zweet druppelt langs zijn gezicht. Hij probeert het nog een keer. De sleutel zit vast. Hij voelt zijn hart sneller kloppen. Het wordt erg warm in het

berghok. Nu weet hij het: hij zit opgesloten. Hij begint te kloppen op de deur met de krachtigste vuisten die hij kan maken. 'Marie Marie Marie!' begint hij te roepen zo luid als hij kan. De anderen horen het geklop op de deur en rennen ernaartoe. 'Hij is in het spooktoilet', zegt Marie.

De vader van Marie probeert de deur te openen. Die is echt op slot.

'Hoe heeft hij de deur open kunnen maken?' vraagt vader verbaasd. 'Marie, je weet toch dat deze deur vastzit. En dat niemand hier mag gaan. Hoe is Bryan dan hier gekomen?'

'We speelden schuiltje, pappa. Ik wist niet dat Bryan hier zou komen.'

'Bryan, oom gaat je eruit halen, ja', zegt de moeder van Marie terwijl ze alle kinderen naar boven stuurt met haar vriendin.

'Ja tante', zegt Bryan met een trillend stemmetje. Maries vader besluit om het slot open te breken. Met een hamer en een beitel slaat hij hard tegen het slot.

'Bryan, ga een beetje naar achteren', zegt hij. Ze gaan me zeker eruit halen, denkt hij, terwijl hij de stukjes hout rond het sleutelgat ziet en hoort vallen. Het straaltje licht dat naar binnen schijnt, wordt langzaam groter. Hij ziet nu de blauwe kleur van het hemd van Maries vader. Het geluid wordt steeds harder. Bryan ziet de wasbak nu duidelijk. Ook de emmer die gevallen was. Hij kijkt even om en ziet dan een toilet. Hij beseft dat hij zich heeft opgesloten in een toilet. Na een paar minuten valt het slot op de vloer.

'Bryan, stap naar achteren.' De vader van Marie duwt zeker vier keer heel hard tegen de deur voordat die helemaal opengaat. Een heleboel splinters vallen op de grond. Het wordt opeens zo licht voor Bryan dat hij zijn ogen even moet wrijven. Nu pas ziet hij goed. Hij ziet de ouders van Marie. Opgelucht stapt hij voorzichtig over het slot en de splinters op de grond. Hij ademt heel diep. Hij voelt zich vrij. Vrij van die stank in het toilet.

Bryan is kletsnat van het zweet. Maries moeder wast eerst zijn gezicht en geeft hem daarna een glas suikerwater te drinken.

'Hoe voel je je nu?' vraagt zij.

'Goed, tante.'

'Bryan, je bent een sterke jongen hoor. Niemand hier in dit huis behalve ik, kan die deur open krijgen.'

Hoe ben je naar binnen gegaan?

'Ik heb even geduwd, oom.'

'Ik moet zeggen: jij bent een heel sterke jongen. Jij bent sterk als Hercules.'

Iets later vraagt Marie: 'Heb jij dat spook gehoord in het plafond? En heb je het gezien?'

'Ik heb niets gehoord. Maar ik heb wel poep geroken. Misschien poept het spook in dat toilet dan.'

'Ik ga daar nooit plassen of poepen. Dat toilet is eng', zegt Marie. Bryan blijft stil. Ook hij was erg bang geweest.

Vanaf die dag roept niemand Bryan meer Biga op school, maar Hercules.

Kirtie Algoe

Formico en de wijde wereld

Aan de rand van een grote weide in Nickerie woonde een rode mierenfamilie. Alle mieren waren er al lange tijd nieuwsgierig naar hoe de wereld buiten hun nest er uitzag. Vele malen reeds had men een dappere mier gestuurd om daar wat over te weten te komen. Maar geen van hen was ooit teruggekeerd. Het was mogelijk dat zij verdwaald waren, of dat de wijde wereld niet zonder gevaren was. Toen werd er op een dag een reuzenmier geboren. Hij werd Formico genoemd. Behalve dat hij erg groot was, was hij ook voor niets en niemand bang. Zo kwam het dus dat hij de volgende mier was die werd uitgekozen om de wijde wereld te gaan ontdekken.

Op een ochtend vertrok Formico al heel vroeg. Het gras was nog nat van de dauw. Er hing mist boven de weide. Maar de mierenfamilie was allang wakker. Toen Formico nog even omkeek zag hij een heleboel wuivende pootjes. Daarna gingen de mieren vlug aan hun werk. Zij hadden hem een rugzakje willen meegeven met wat eten voor onderweg, maar dat had Formico onzin gevonden. Hij zou hier en daar wel wat te eten vinden. Een rugzak zou alleen maar lastig zijn. Op zijn zes stevige poten liep Formico snel weg uit zijn vertrouwde omgeving. Maar de weide was groot.

Het duurde dan ook een hele tijd voor hij de andere kant bereikte. Hij zag alleen maar gras, waar hij ook keek. Was hij hiervoor zo ver van huis gegaan? Hij zocht een grasspriet uit die boven alle andere uitstak en klom erin. Hij zou dan op zijn gemak kunnen rondkijken of er in de wijde wereld nog iets anders te zien was. Heen en weer schommelend in de wind probeerde Formico een gesprek te beginnen.

'Eeeh... jij bent langer dan alle andere grassprietten. Precies zoals ik groter ben dan alle andere leden van mijn familie. Ik ben een rode mier en ik heet Formico. Hoe heet jij?' Er kwam geen antwoord.

'Kun jij niet praten?' De grasspriet boog alleen maar even voor de wind die het gras kwam groeten.

'Vind jij het goed dat ik jou "Spriet" noem? Zullen wij vrienden worden?' Spriet weigerde om zomaar vriendschap te sluiten met een vreemd dier. Hij wilde hem eerst beter leren kennen. Maar hij kreeg daar geen kans voor. De grond onder hen begon opeens vreselijk te trillen. Alle grassprietten kwamen erdoor in beweging. Toen kon Spriet plotseling heel goed praten.

'Boeboelina, loop alsjeblieft door', schreeuwde hij. Want het was Boeboelina de koe die kwam aanlopen.

'Laat ons nog een beetje van ons mooie leven genieten', riepen alle grassprietten om Boeboelina heen in koor.

'Wij houden zo van de zon', smeekte er eentje.

'En van de regen', zei een ander zuchtend.

'En van de frisse lucht', huilde een derde.

Snikkend voegde een jong grassprietje er aan toe: 'Ik wil zo graag groeien. Ik wil een lange grasspriet worden en samen met mijn vriendjes en vriendinnetjes spelen met de wind. Ik smeeek je, Boeboelina.'

'Wij willen niet eindigen als een stinkende pannenkoek achter een koe!' besloot tenslotte het grasspriettenkoor. Want dat vonden ze nog het ergste van alles.

Maar Boeboelina liet driemaal een luid 'boehhh' horen, wat betekende: 'Zeuren jullie toch niet, ik heb honger en ik wil ook genieten!' Stampend met haar hoeven trok Boeboelina links en rechts met haar grote rode tong het ene bosje gras na het andere uit de grond. De grassprietten wisten dat zij de zon en de regen nooit meer zouden zien en voelen. Dat zij de frisse lucht voorgoed

konden vergeten. Dat de wind, die hun grote vriend was, nooit meer met hen zou spelen. Zij zouden in plaats daarvan een lange reis maken door de vier donkere magen van Boeboelina. Als grasballetjes weer in haar bek terugkeren om nog fijner gekauwd te worden. Weer terug naar de koeienmagen. Een weg van veertig meter afleggen door Boeboelina's darmen. Droevig eindigen als vieze stinkende tokotoko die als een slappe pannenkoek op de grond zou vallen...

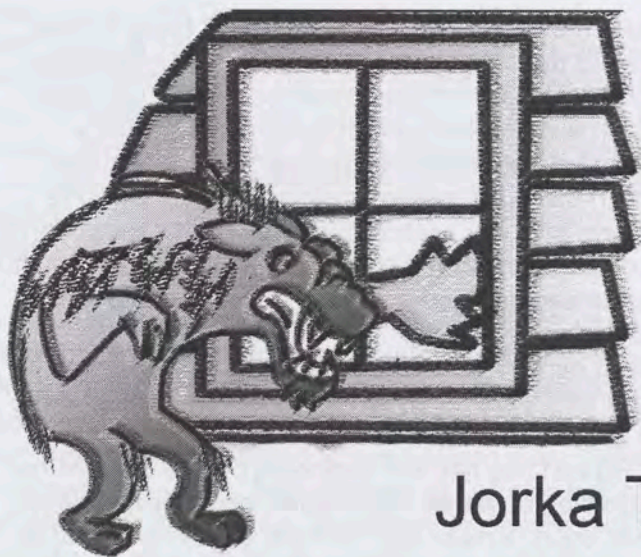
Formico weigerde te geloven dat dit het einde zou worden van zijn ontdekkingsreis. Hij was immers voor niets en niemand bang. Dus ook niet voor Boeboelina. Hij zou haar eens wat leren: 'Eeh... groot beest, wil jij er rekening mee houden dat ik een rode mier ben?' Boeboelina antwoordde weer alleen maar 'boehhh'... Het klonk nogal dreigend. Toen probeerde Formico het op een andere manier. 'Beste Boeboelina, ik verzoek je. Ik heb een belangrijke opdracht. Ik moet de wijde wereld gaan ontdekken. Er wordt thuis op mijn terugkeer gewacht.' Maar ook dit maakte geen indruk op Boeboelina. Zij hoorde Formico misschien niet eens of deed alsof zij hem niet hoorde. Zij liet weer een luid geloei horen en ging rustig door met kauwen. Er waren in korte tijd al veel grassprietten in de geheimzinnige diepte van de koeienbek verdwenen. Spriet en Formico konden elk moment aan de beurt zijn. Maar toen het zo ver gekomen was, verzette Formico zich hevig. Hij trapte woest in het rond, beet hard in de ruwe tong en spoot er zoveel gif in als hij kon. Boeboelina verslikte zich bijna. Zij schudde haar kop. Ergens achter in haar keel gebeurde iets vreemds. 'Uche, uche, uche...' Er kwam slijm uit Boeboelina's bek. Een brede sliert bereikte als een glijbaan de grond. En op die glijbaan zat Formico! Roetsjjj... Met een plofje maakte hij een zachte landing tussen de grassprietten die nog niet in Boeboelina's bek waren verdwenen. Hij was nat en koud en vies. Hij trilde op zijn poten. Toch nam hij meteen het besluit om zo snel mogelijk terug te lopen. Hij begon, nu in omgekeerde richting, de weide weer over te steken, weg van het gevaar. Hijgend en blazend rende hij zonder te rusten door tot hij weer thuis was.

Alle rode mieren waren trots en blij om Formico weer te zien. De andere waren immers nooit teruggekeerd. Maar ze waren ook

verbaasd hem voor het einde van de eerste dag al terug te zien. Was de wijde wereld dan niet groot, maar klein? Hij moest alles meteen vertellen. Maar Formico was doodmoe en had het warm van het rennen. Hij wilde eerst even uitrusten en een slokje drinken. Een paar aardige mierenmeisjes brachten hem kleine blaadjes waarop zij dauwdruppeltjes bewaard hadden. Enkele andere wuifden hem met wat grotere blaadjes koelte toe. Daarna vertelde Formico alle avonturen die hij die dag had beleefd en hoe hij op het nippertje aan de dood was ontsnapt. De hele mierenfamilie was diep onder de indruk.

'Ik had dus meteen een vriend in de wijde wereld', legde Formico nog een keer uit. 'Maar even later was ik hem alweer kwijt', zuchtte hij. 'Zo gaat dat in de wijde wereld. Het is er wreed, wreed, wreed.' Hij kon nog net een vermoeid pootje optillen om een giftig traantje weg te vegen. Alle zusjes, broertjes, nichtjes, neefjes, tantes en ooms vonden hun Formico geweldig dat hij er in geslaagd was om weer thuis te komen. Ondanks die vreselijke ontmoeting met Boeboelina. De hele familie was het erover eens dat niets in het leven beter en veiliger is dan een mierennest. Van de wereld daarbuiten wilden ze niets meer weten.

Cobi Pengel

Jorka Tori

Ik hap naar lucht. Mijn ademhaling gaat hortend en stotend. Het monster is vlak achter me, ik moet harder rennen. In de verte zie ik een houten huis waar licht brandt. Het monster dat me in het donker achtervolgt, houdt niet van licht. Bij het huis zal hij me dus wel met rust laten. Er is vast wel iemand thuis. Ik ren zo hard ik kan, maar ik zie de boomtak niet die dwars over de weg ligt. Ik struikel en val languit op de grond. Er zal een flinke bult op mijn hoofd komen, dat voel ik nu al. De grond achter me dreunt, het monster kan me elk ogenblik grijpen. Zo snel ik kan, sta ik weer op mijn benen. Omkijken durf ik niet, ik wil geen seconde verliezen. Het monster verspreidt een walgelijke stank. Ik word er misselijk van. Ik hoor hem grommen. Hij probeert me te pakken. Ik ren nog harder naar het huis. De voordeur is niet op slot. Ik vlieg naar binnen en gooi de deur met een klap dicht. Eindelijk veilig. Mijn hart klopt in mijn keel. Ademen lukt bijna niet. Met knikkende knieën sta ik in het houten huis. Er zijn twee ramen: eentje aan de zijkant en eentje naast de deur waardoor ik binnen ben gekomen. Langzaam loop ik naar het raam naast de deur om naar buiten te kijken. Ik ben er nu zeker van dat het monster bang is voor het licht. Op een afstand staat hij naar het huis te loeren. Ik schat

dat hij ongeveer twee meter lang is. Zou dit nu een vermomming zijn van een bakru of een jorka? Ik heb die verhalen nooit willen geloven, maar deze ervaring doet me twijfelen. Het monster neemt een hurkende houding aan en lijkt dan op een grote, griezelige aap. Hij heeft lange haren die in slierten langs zijn bek en over zijn rug vallen. Ik druk me tegen de muur zodat hij me niet kan zien en zak door mijn knieën. Ik ben nog nooit zo bang geweest. Het huis is helemaal verlaten. Er is niemand die me kan helpen. De anderen hadden me gewaarschuwd om 's avonds niet alleen in het bos te gaan wandelen.

“Er zijn beesten in het bos die 's avonds op zoek gaan naar een prooi en ook andere dingen. Dingen die je liever niet wilt tegenkomen.”

Ik had ze aangekeken en gelachen. Terwijl ik wegliep had ik geroepen: “Ik zal die beesten en dingen de groeten van jullie doen.”

Had ik maar naar hun waarschuwing geluisterd.

Mijn vrienden met wie ik naar Republiek was gekomen wisten niet wat er nu met me gebeurde. Ze zouden me nooit geloven. Zo'n beest bestond toch niet. Ik had een uur rondgelopen toen ik hem opeens voor me zag. Het licht van mijn flashlight had hem laten schrikken. Hij brulde toen het licht op hem viel. Ik was echter meer geschrokken dan hij en ik was in paniek weggerend. Tijdens mijn wandeling had ik het huis gezien. Ik wist dus meteen welke kant ik uit moest rennen. Ik hoopte dat mijn vrienden zich zouden afvragen waar ik bleef en me zouden komen zoeken.

Ik kijk rond in het huis. Er is niets dat ik als wapen kan gebruiken. Hopelijk is het licht voldoende om hem op een afstand te houden. Zwetend ga ik weer staan. Ik loer door het raam naar buiten. Ik zie hem niet meer. Zou hij om het huis heen gelopen zijn? Ik kruip naar het raam aan de zijkant en kijk voorzichtig naar buiten. Plotseling kijk ik recht in zijn wijd opengesperde, schuimende bek. Opnieuw laat hij een luid gebrul horen. De blik in zijn grote rode ogen belooft niet veel goeds. Hij slaat met zijn voorpoten tegen het raam. Het glas breekt en de scherven vallen op de grond. Ik moet weg zien te komen. Hij zal me verslinden. De enige vluchtweg is via de voordeur. Als ik weer buiten ben, ren ik zo snel

ik kan het weggetje op dat naar de hoofdweg leidt. Straatverlichting is er niet, maar het is gelukkig volle maan. Hijgend ren ik weg. Ik hoor en zie niets meer. Ik voel het zweet langs mijn lichaam lopen. Komt hij me achterna? Heeft hij gemerkt dat ik weg ben? Ik weet het niet en blijf rennen. Nog een bocht en ik ben op de hoofdweg waar de straatverlichting begint. Ik zie de koplampen van een auto. Ik ren erheen. Als ik de auto bereikt heb, werp ik een vlugge blik over mijn schouder om te zien of het beest me gevolgd is. Ik zie hem niet. Snel ruk ik het portier open en tot mijn grote opluchting zijn het mijn vrienden. In mijn verwarring had ik hun auto niet herkend. Ze zullen me niet geloven.

“Greg,” roepen ze, “waar was je? We waren ongerust.”

Zwetend en hijgend, niet in staat een woord uit te brengen gebaar ik dat ze weg moeten rijden.

“Ik...ik heb... een beest....”

“Wat zeg je Greg?” Ze begrijpen me niet.

“Rijden!” schreeuw ik.” Snel, er zit een beest achter me aan. Een jorka of een bakru, een verschrikkelijk monster in ieder geval.”

We rijden weg en iedereen schreeuwt door elkaar. Als ik achterom kijk zie ik rode ogen glinsteren.

“Kijk! Hij komt achter ons aan”. De anderen zien hem nu ook en beginnen te gillen. Er ontstaat een chaos en de auto schiet met een vaart weg. Ze zullen me nu wel moeten geloven.

Mocht ik ooit de moed krijgen om weer naar Republiek te gaan, één ding weet ik zeker: een avondwandeling zal ik er nooit meer maken.

Jennifer Tom

Medewerkers project:
Christine Werners-Samsom
Guillaume Pool
Guy Sonnen
Janko
Marijke van Mil
Ruth San A Jong

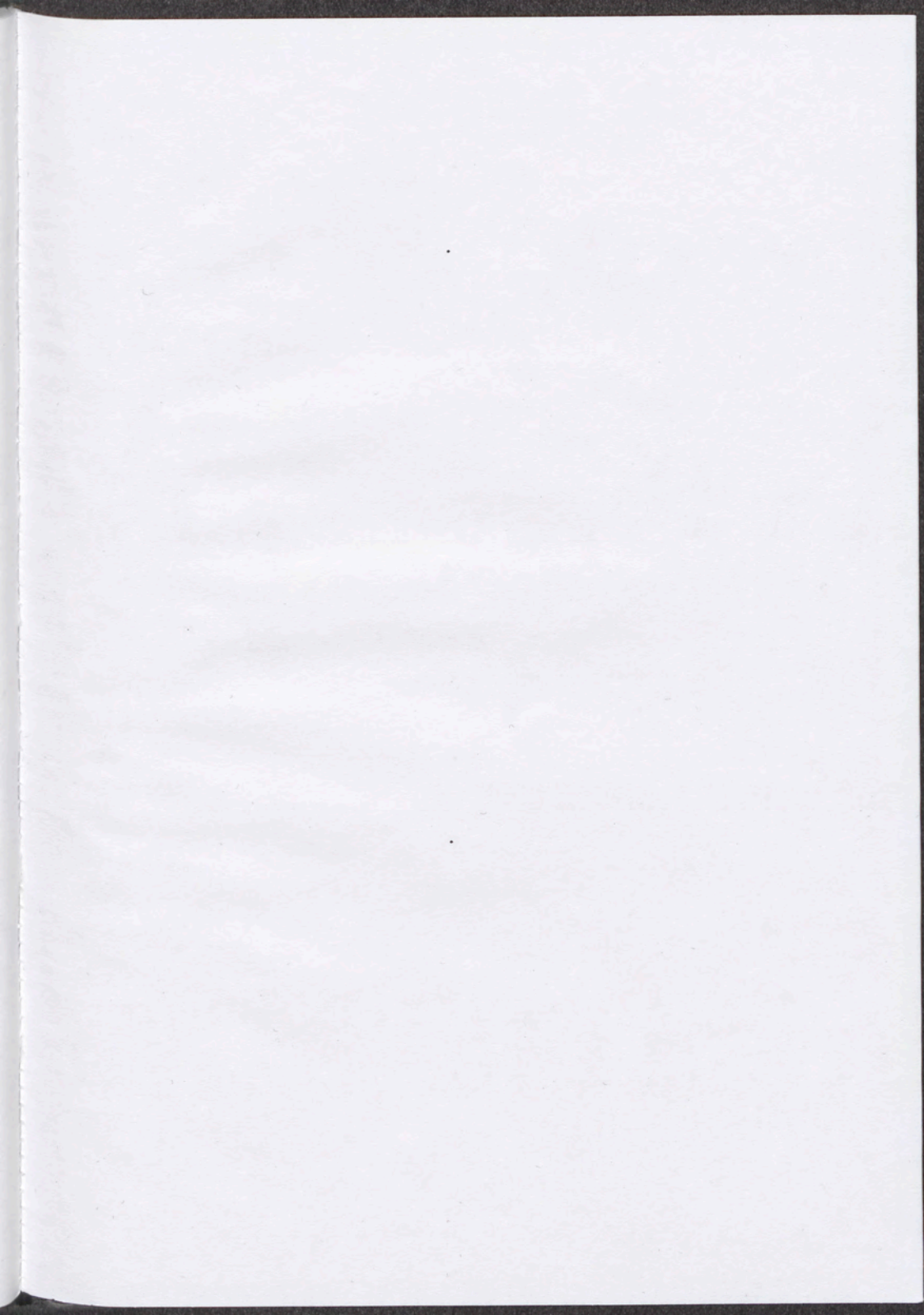
Eindredactie: Els Moor
Illustraties: Sharon van Exel

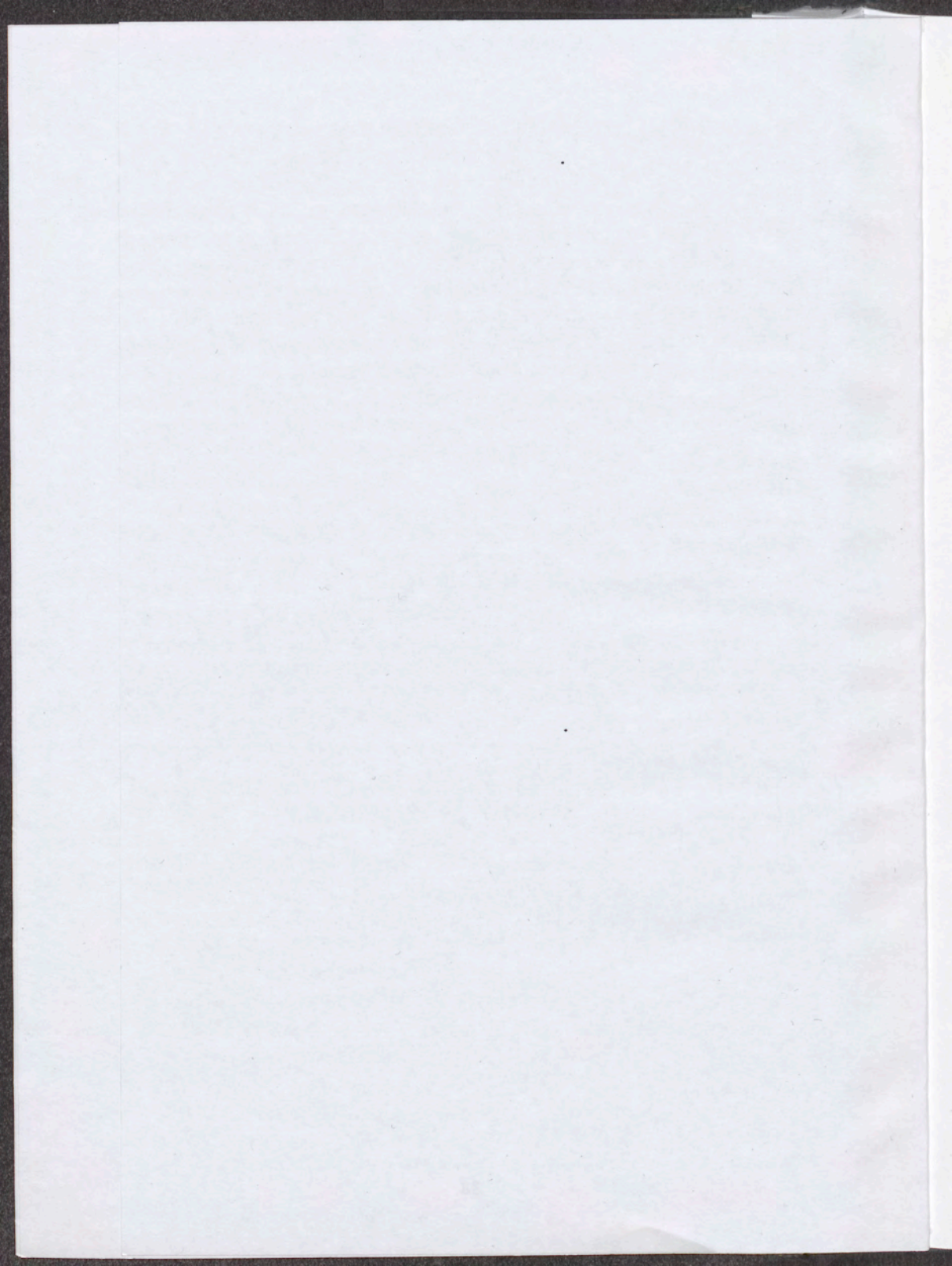
Auteurs:
Ans Lieveeld
Claudia Courtar- Klas
Cobi Pengel
Henk Derby
Jennifer Tom
Karin Lachmising
Kirtie Algoe
Lunice Wouter-Heuvel
Mathilda Inge

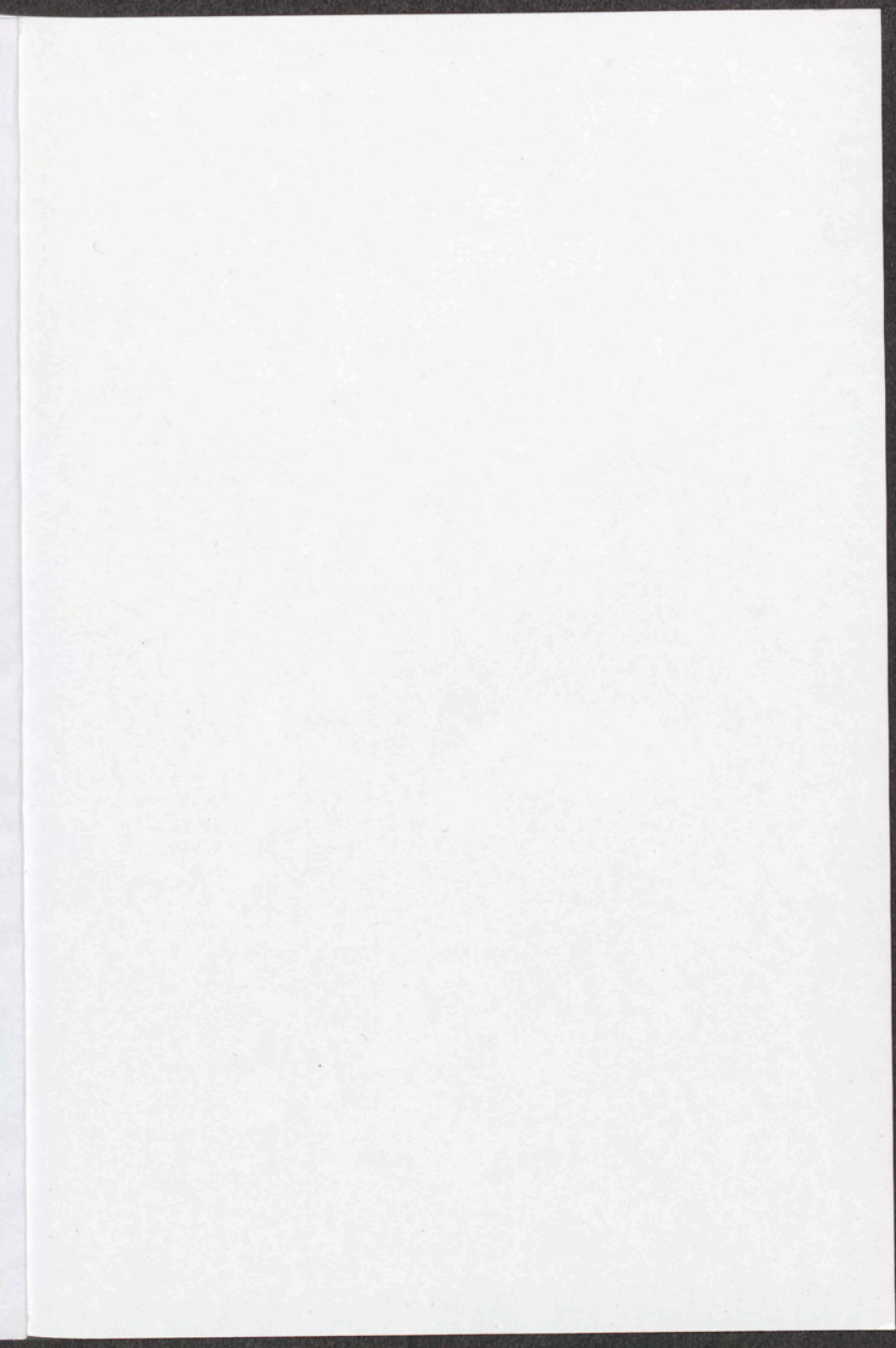
*Deze verhalenbundel kwam tot stand met financiering van de
ambassade van het Koninkrijk der Nederlanden.*

Uitgever:
Stichting Bukutori
Augustus 2008
ISBN 99914-749-0-0

ISBN 99914-749-0-0

